

**Egzamin certyfikacyjny
z języka polskiego jako obcego**

**ROZUMIENIE
TEKSTÓW PISANYCH**

B2

POZIOM ŚREDNI OGÓLNY

1. Ogólny opis umiejętności

Zdający powinni rozumieć globalnie i szczegółowo fragmenty tekstów oraz całe teksty, pisane w różnych stylach i formach z zakresu określonego w katalogach funkcjonalno-pojęciowym i tematycznym (zob. *Standardy wymagań egzaminacyjnych*).

Powinni rozumieć najważniejsze treści i intencje zawarte w popularnych formach tekstów użytkowych oraz literackich (rozumienie globalne), a także wykazywać się umiejętnością wyszukiwania w nich konkretnych informacji (rozumienie selektywne), nawet jeśli teksty te charakteryzuje skomplikowana struktura leksykalna i składniowa.

Zdający powinni umieć stosować strategie ułatwiające rozumienie tekstów, takie jak rozumienie kontekstowe, czytanie pobieżne w celu wyszukiwania informacji, oraz dostosowywać tempo czytania do postawionych przed nimi zadań.

Rodzaje tekstów

W testach biegłości na poziomie B2 podstawę zadań testowych stanowią następujące rodzaje tekstów autentycznych:

- pojedyncze napisy intencjonalne i tematyczne (informacje, nakazy i zakazy, ostrzeżenia, szyldy, ogłoszenia, reklamy itp.);
- teksty użytkowe – *informacyjne* (np. opisy właściwości produktów spożywczych, farmaceutycznych, kosmetycznych itp.; instrukcje obsługi, przepisy kulinarne);
  - *reklamowe*;
  - *prasowe*;
  - *urzędowe* (w tym formularze);
- teksty literackie, np. opisy, opowiadania, reportaże.

Teksty pochodzą z gazet, czasopism i magazynów, które starają się dbać o poziom języka (np. z *Gazety Wyborczej*, *Dziennika Polskiego*, *Polityki*, *Olivii*, *Claudii* itp.); są to również fragmenty literatury pięknej oraz publikacji popularnonaukowych (np. z *Wiedzy i Życia*) dostosowane pod względem leksykalnym i strukturalnym do wymagań poziomu B2. Na poziomie średnim ogólnym są to przede wszystkim teksty o charakterze informacyjno-interwencyjnym lub narracje o chronologicznym układzie wydarzeń. Są one neutralne i nie faworyzują, ani ze względu na podejmowane tematy, ani na ich sposób prezentacji, zdających z żadnego kręgu kulturowego.

Role komunikacyjne:

- nieznajomy, znajomy, kolega, przyjaciel;
- członek rodziny, gość;
- turysta;
- uczący, uczący się, wykładowca, student;
- pracodawca, pracownik, przełożony, podwładny;
- klient, kupujący, konsument, sprzedawca, sprzedający, kelner;
- lekarz, pacjent;
- petent, urzędnik;
- wynajmujący (samochód, lokal, mieszkanie), właściciel (samochodu, lokalu, mieszkania);
- uprawiający sport;
- widz, czytelnik, słuchacz, kibic sportowy;
- kierowca, właściciel pojazdu;
- uczestnik wypadku drogowego lub kolizji;
- świadek, poszkodowany.

2. Budowa części egzaminu – rozumienie tekstów pisanych

Ta część egzaminu certyfikatowego – rozumienie tekstów pisanych – składa się z 4-5 zadań o różnej długości i różnym stopniu skomplikowania. Kontroli podlega rozumienie tekstu na poziomie zdania, akapitu oraz całego tekstu.

Sprawdzeniu podlega zarówno rozumienie selektywne (wyszukiwanie pojedynczych, zawartych w tekście informacji), szczegółowe (na poziomie pojedynczych słów, wyrażień i zwrotów), jak i globalne (rozumienie myśli przewodniej tekstu). Sprawdzana jest także umiejętność śledzenia strukturalnej i narracyjnej spójności tekstu.

Długość tekstów, będących podstawą wykonania zadań, mieści się w granicach 250-300 słów. Jest ona uzależniona przede wszystkim od rodzaju zadania, dla którego tekst stanowi materiał wyjściowy.

3. Typy zadań testowych na poziomie B2

Na poziomie B2 zdający będą mogli napotkać następujące typy zadań:

- zadania z jednostkami *wyboru wielokrotnego*;
  - wybór *informacyjny* (na tzw. rozumienie globalne lub selektywne);
  - wybór *leksykalny* (czyli jedno z c z t e r e c h słów);
- zadania z jednostkami na *dobieranie informacji* (możliwe elementy dodatkowe);
- zadania z jednostkami na *dobieranie wielokrotne*;

- zadania z jednostkami typu *prawda – fałsz – brak informacji*;
- zadania z *lukami*:
  - uzupełnianie luk w tekście wyrazami z banku (w banku znajdują się trzy dodatkowe wyrazy);
  - uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego zdaniami (możliwy element dodatkowy);
  - uzupełnianie luk w tekście usuniętymi z niego fragmentami (możliwy element dodatkowy);
- zadania na *ustalenie kolejności*¹:
  - porządkowanie pojedynczych, rozsypanych zdań tekstu (możliwy fragment dodatkowy);
  - porządkowanie tekstu (możliwy fragment dodatkowy);

4. Zbiór zadań

Prezentowany zbiór zadań ma pomóc potencjalnym kandydatom w przygotowaniu się do tej części testu certyfikatowego. O sukcesie zdających może bowiem zdecydować nie tylko ich biegłość w czytaniu, lecz także umiejętność rozwiązywania zadań.

W zbiorze znajdują się zadania podobne do tych, które mogą się pojawić w testach certyfikatowych. Nie są one jednakże zadaniami modelowymi – długość tekstów odbiega niekiedy od przyjętej w formacie egzaminu, inna jest także punktacja zadań, choć poszczególne operacje są punktowane podobnie jak na egzaminach certyfikatowych. W części końcowej znalazły się inne zadania na rozumienie tekstów, które mogą pomóc kandydatom w przygotowaniu się do egzaminu. Na końcu zestawu znajduje się klucz umożliwiający szybkie sprawdzenie wyników.

---

¹ Ten typ zadania został czasowo wycofany z testów (zadania nr XXXVI-XL).

ZADANIA

I. Po przeczytaniu fragmentów tekstów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Przykład:

0.	<i>– Naprawdę kogoś interesuje moje życie? – waży każde słowo. – To bardzo miłe. Ale ja niczego w życiu jeszcze nie przeżyłam, nie dokonałam. Chciałabym tylko być pożyteczna. Przywracać ludziom zdrowie. Ale teraz najważniejsza jest mama.</i>
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. autorka tej wypowiedzi chciały zostać lekarzem.
- b. autorka wypowiedzi jest młoda i zdrowa.
- c. mama autorki wypowiedzi pomaga jej w spełnianiu marzeń.

1.	Należę do pokolenia dzisiejszych trzydziestolatków, pierwszego, które doświadczyło wirtualnej rozrywki, zaczynając właśnie od telewizyjnego ping-ponga. Grywam regularnie, a kupno gry jest dla mnie równie naturalne jak kupno powieści.
----	---

Autor wypowiedzi:

- a. ma około trzydziestu lat i bierze udział w konkursach telewizyjnych.
- b. ma około trzydziestki i na grę jest gotów wydać pieniądze.
- c. chętnie ogląda ping-ponga i regularnie gra w tę grę.

2.	Mimo późnej pory w poczekalni kliniki dla zwierząt panował tłok. Kilkunastu właścicieli czworonogów razem ze swoimi pupilami czekało na wizytę u lekarza. Byli bardzo różni, młodzi i starzy, lepiej i gorzej ubrani, kobiety, mężczyźni, a nawet dzieci. A mimo to łączyło ich jedno, bezinteresowna miłość i troska o swoich podopiecznych.
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. klinika działała tylko wieczorami.
- b. w poczekalni czekały psy i koty ze swoimi opiekunami.
- c. o zwierzęta troszczył się tylko bogaci właściciele.

3.	Wychowywały ją cztery kobiety: mama, babcia i dwie ciotki. Dlatego jako dziecko była zawsze zbyt ciepło ubrana, za dobrze odżywiana i nie wolno jej było rozrabiać. Uczona, że nie wolno kłamać, do dziś jest skłonna uwierzyć we wszystko, co się jej mówi.
----	--

Tekst mówi o osobie, która:

- a. jest dobrze wychowana, dobrze ubrana i dobrze wygląda.
- b. jako dziecko żyła w bogactwie i dlatego do dziś wierzy ludziom.
- c. wychowywała się pod okiem nadopiekuńczych kobiet.

4.	Jeśli chodzi o hałas, straż miejska może interweniować tylko w miejscach publicznych, np. przed blokiem, w pubie lub w parku. W sytuacji, gdy sąsiedzi hałasują w swoim mieszkaniu, powinna interweniować policja. Straż miejska może nas legitymować, pouczyć, ukarać mandatem lub zatrzymać i doprowadzić na policję.
----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. głównym zadaniem straży miejskiej jest uciszanie hałasujących obywateli.
- b. zakres działań straży miejskiej podlega pewnym ograniczeniom.
- c. straż miejska ma szersze kompetencje niż policja.

5.	Kiedy usłyszeliśmy o naszej wielkiej miłości, natychmiast umówiliśmy się na kawę. W kawiarni, z gazetą w ręku, czytając słowo po słowie, zaśmiewaliśmy się do łez. Tylko tak można zniszczyć złą moc plotki.
----	--

Ten tekst mówi o:

- a. zakochanych i ich randce w kawiarni.
- b. bohaterach artykułu prasowego.
- c. kawiarni dla zakochanych.

6.	Z wygraną w finale Beata Szozda wiązała spore nadzieje na nowe propozycje pracy w charakterze modelki. Organizatorzy, media, wszyscy dookoła trąbili, że to dla laureatek nie tylko wspaniała przygoda, lecz także wielka szansa. – Przygoda, owszem, była – przyznaje wicemiss ze smutkiem. – Szkoda tylko, że został po niej taki niesmak – podkreśla.
----	--

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. Beata Szozda wspomina z zachwytem udział w wyborach.
- b. spełniły się wszystkie marzenia laureatek związane z karierą.
- c. Beata Szozda spodziewała się rozwoju kariery modelki.

7.	Nie wstawał od komputera. Niemal się nie poruszał. Dopiero naprężony, bolesny kark przypominał mu o rzeczywistości. Z trudnością prostował plecy. Po kilku godzinach wpatrywania się w kolorowy, migający monitor obraz zlewał się i stawał nieczytelny. Czy nie rozróżniały kolorów i znaków.
----	--

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. ktoś godzinami pracował przy komputerze.
- b. monitor psuł się po kilku godzinach pracy.
- c. sztywny kark przypominał o pracy.

8.	Towarzystwo Sportowe Orlik zaplanowało cykl zawodów, które będą trwały aż do grudnia. Każde z nich będzie organizowane przez inny klub. Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie możliwości startu w silnej konkurencji klubom, których nie stać na rywalizację na arenie ogólnopolskiej.
----	--

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. biedniejsze kluby dostaną szansę grania z dobrymi przeciwnikami.
- b. zawody będą miały rangę ogólnopolską.
- c. gospodarzem zawodów będzie Towarzystwo Sportowe Orlik.

9.	I co tu dużo gadać, zasiedziałem się w swojej poczekalni szczęścia ładnych kilkanaście lat, nie robiąc zupełnie nic, a przynajmniej bardzo niewiele, żeby się z niej wydostać. I gdyby nie wydarzenia ostatnich tygodni tkwiłbym w niej, kto wie, jak długo. Bynajmniej jeszcze z niej nie wyszedłem, jak na razie uchyliłem jedynie drzwi i postawiłem nogę na progu.
----	--

Autor tej wypowiedzi:

- a. nie chce mówić o szczęściu.
- b. skarży się na wydarzenia ostatnich tygodni.
- c. mówi o doniosłym znaczeniu ostatnich tygodni.

10.	W co piątym hotelu w pokoju znajduje się lodówka. W części pozostałych jest ona tylko w apartamentach lub można z niej skorzystać w recepcji lub u właścicieli hotelu czy pensjonatu. W przypadku małych obiektów do dyspozycji gości oddaje się nieraz w pełni wyposażoną kuchnię.
-----	---

Z tego tekstu dowiadujemy się, że:

- a. właściciele hotelu zawsze w nim mieszkają.
- b. w małych hotelach goście z reguły mają do dyspozycji kuchnię.
- c. nie we wszystkich pokojach hotelowych jest lodówka.

II. Po przeczytaniu fragmentów tekstów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Przykład:

0.	<p><i>Jak informują organizatorzy festiwalu, do soboty 21 maja do Jarocińskiego Ośrodka Kultury dotarło ponad sto zgłoszeń zespołów, które chciały zaprezentować się na jarocińskim festiwalu. Pięciosobowa komisja po całonocnych przesłuchaniach wyłoniła trzydzieści grup, a następnie spośród nich wybrała szesnaście, które już 3 czerwca zagrają w jarocińskim Amfiteatrze.</i></p> <p><i>Koncert rozpoczyna się w piątek o godz. 15.</i></p>
-----------	---

Ten tekst informuje, że:

- a. w festiwalu chciało uczestniczyć sto grup.
- b. komisja wybrała trzydzieści pięciosobowych grup.
- c. w piątek będzie 3 czerwca.**

1.	<p>Wystawę malarstwa profesora Antoniego Fałata, wybitnego przedstawiciela polskiej Nowej Figuracji, otwiera dziś o godz. 19 Poznańska Galeria Nowa. To pierwsza wystawa z cyklu, który galeria proponuje na czas wakacji. Oprócz prac Fałata prezentowane będą prace innych artystów.</p>
-----------	--

Ten tekst informuje, że:

- a. profesor Antoni Fałat otworzy dziś wystawę malarstwa.
- b. nie będzie to jedyna wystawa prezentowana w te wakacje.
- c. cykl wakacyjnych wystaw otworzy i zamknie prezentacja prac debiutujących artystów.

2.	<p>Zamiast hal fabrycznych w łódzkiej Manufakturze działa centrum handlowe. Niedługo będzie tam również miejsce, które przypomni historię fabryki Poznańskiego. Muzeum będzie czynne już od najbliższego weekendu.</p>
-----------	--

Ten tekst informuje, że:

- a. muzeum będzie otwarte dla zwiedzających tylko w weekendy.
- b. muzeum przedstawi dzieje fabryki Poznańskiego.
- c. w muzeum można też zrobić zakupy.

3.	<p>Wszystkie kierunki studiów mające w nazwie przymiotnik „europejski” są popularne wśród absolwentów szkół średnich. Istnieją one już w dziewięciu szkołach wyższych. Młodzi Polacy wierzą, że zdobędą tam wiedzę i umiejętności. Mają także nadzieję, że w przyszłości zdobędą pracę w instytucjach unijnych.</p>
-----------	---

Ten tekst informuje, że:

- a. istnieje dziesięć kierunków studiów z przymiotnikiem „europejski” w nazwie.
- b. młodzież chętnie wybiera „europejskie” kierunki studiów.
- c. wszyscy absolwenci kierunków „europejskich” zrobią karierę w instytucjach unijnych.

4.	Zaledwie 7 proc. ankietowanych młodych Polaków deklaruje chęć wyjazdu za granicę na zawsze. Tymczasem w połowie lat 80. chęć emigracji z Polski deklarowało ponad 35 proc. nastolatków. Obecnie połowa badanych wyjechałaby jedynie „na jakiś czas” – po to, by uzupełnić wykształcenie, poznać język lub zarobić na pierwszą w życiu inwestycję.
----	---

Ten tekst informuje, że:

- a. w latach osiemdziesiątych mniej młodych ludzi chciało emigrować z Polski niż dziś.
- b. obecnie połowa badanych nastolatków chętnie wyjechałaby na stałe z Polski.
- c. teraz młodzi wyjechaliby na jakiś czas, żeby po powrocie mieć ułatwiony start w dorosłe życie.

5.	Liga Polskich Artystów organizuje festiwal performance, który rozpoczyna się dziś o godz. 17 w galerii Szyperska. Zaproszono różnych artystów, którzy w bardzo różny sposób rozumieją hasło „performance”. Jak artyści zaznaczą swoją obecność w trakcie trwania performance: zostaną w obrębie przestrzeni galeryjnej, czy wyjdą na zewnątrz? Przekonamy się w najbliższy weekend.
----	---

Ten tekst informuje, że:

- a. przy ulicy Szyperskiej jest siedziba Ligii Polskich Artystów.
- b. artyści będą tworzyć na zewnątrz galerii.
- c. o siedemnastej rozpoczyna się festiwal performance.

III. Po przeczytaniu fragmentów tekstów proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

_____ /10 p. (10 x 1p.)

Przykład:

0.	<i>Widoczny w herbie Lublina kozioł pojawił się już w XV wieku na pieczęci władz miasta. Z jego postacią związana jest bardzo interesująca legenda, której bohaterem jest król Władysław Łokietek.</i>
----	--

Z tego tekstu wynika, że:

- a. król Władysław Łokietek jest na herbie Lublina.
- b. król podarował lublinianom kozła.
- c. **kozioł jest w herbie miasta.**

1.	Wkrótce ulicami Warszawy po raz ósmy przejdzie Parada Schumana. Manifestacja ruszy z placu Bankowego i przemaszeruje Marszałkowską i Świętokrzyską do Nowego Świata. Tam przez cały dzień otwarte będzie Miasteczko Europejskie.
----	--

Z tego tekstu wynika, że:

- a. takie parady już odbywały się w stolicy Polski sześć razy.
- b. uczestnicy parady dojdą do jednego z miast europejskich.
- c. parada skończy się na Nowym Świecie.

2.	Obowiązkowa wymiana starych dowodów trwa już od kilku lat. Plastikowe karty w myśl unijnych przepisów zastępują paszport na wszystkich granicach państw UE.
----	---

Z tego tekstu wynika, że:

- a. wszyscy muszą wymienić dowody.
- b. wymiana dowodów już się zakończyła.
- c. wymienia się dowody na paszporty.

3.	Prezydent Gdańska ogłosi konkurs architektoniczny na projekt: Europejskie Centrum Solidarności (ECS). Liczy się, że wezmą w nim udział czołowi architekci z całego świata. Nie na co dzień bowiem jest szansa, aby tworzyć w miejscu narodzin „Solidarności”.
----	---

Z tego tekstu wynika, że:

- a. konkurs został ogłoszony przez czołowych architektów.
- b. architekci wezmą udział w konkursie na projekt ECS.
- c. konkurs architektoniczny pierwszy raz odbędzie się w Gdańsku.

4.	Amerykańska agencja aeronautyki NASA postanowiła przedłużyć misję wahadłowca, aby astronauta mogli naprawić uszkodzenia statku powstałe podczas startu promu. Mogą one bowiem okazać się niebezpieczne podczas lądowania.
----	---

Z tego tekstu wynika, że:

- a. przedłużenie misji statku wynika z przyczyn technicznych.
- b. astronauta usunęli uszkodzenia po wylądowaniu.
- c. astronauta czekają na pomoc techniczną.

5.	Dwugodzinna przerwa w przyjmowaniu pacjentów, plakaty w szpitalach – tak wyglądał strajk ostrzegawczy w niektórych placówkach służby zdrowia. Pacjenci różnie reagowali na utrudnienia.
----	---

Z tego tekstu wynika, że:

- a. wszyscy pacjenci poparli strajk ostrzegawczy.
- b. we wszystkich szpitalach przerwano pracę na dwie godziny.
- c. strajk lekarzy trwał dwie godziny.

6.	Największe zaufanie Polaków, jeśli chodzi o solidność i słowność, budzą mieszkańcy Poznania i Krakowa. To im reszta Polaków chętnie pożyczą pieniądze.
----	--

Z tego tekstu wynika, że mieszkańcy Poznania i Krakowa:

- a. chętnie udzielają pożyczek.
- b. mają opinię solidnych.
- c. często potrzebują pożyczek.

7.	Pod wpływem strachu można osiwieć i wyłysieć. Badania pokazują, że ludzie najpierw tracą te włosy, które mają kolor. Proces ten trwa kilka tygodni, a na głowie pozostają tylko siwe włosy.
----	---

Z tego tekstu wynika, że ze strachu:

- a. ludziom najpierw wypadają włosy inne niż siwe.
- b. ludziom wypadają włosy bez względu na kolor.
- c. siwe włosy nigdy nie wypadają.

8.	Podawanie leków przez skórę sprawdza się przy przewlekłych bólach. Nie trzeba do tego już zastrzyków. Naklejone plastry działają przez trzy dni.
----	--

Z tego tekstu wynika, że plastry:

- a. przy przewlekłych bólach się nie sprawdzają.
- b. nie zastępują zastrzyków.
- c. można stosować przy długotrwałych bólach.

9.	Nawet stojący samochód jest pożeraczem przestrzeni. W Polsce boks garażowy dla jednego samochodu zajmuje powierzchnię równą około trzydziestu procentom przeciętnej powierzchni mieszkaniowej właściciela.
----	--

Z tego tekstu wynika, że:

- a. niektórzy Polacy mieszkają w garażach.
- b. samochody zajmują tyle samo miejsca co mieszkanie właściciela.
- c. samochód, który nie jedzie, także zajmuje miejsce.

10.	Owady przemieszczają się także dzięki kolejom i samochodom. Najdogodniejszym jednak środkiem transportu okazał się dla nich samolot. W ciągu kilku godzin mogą zmienić kontynent.
-----	---

Z tego tekstu wynika, że:

- a. owady podróżują wszystkimi środkami lokomocji.
- b. samolot uniemożliwił rozprzestrzenianie się owadów.
- c. owady rzadko zmieniają miejsce pobytu.

IV. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Od kilku lat krakowski stolarz Waldemar Domański i kabareciarz Kazimierz Madej spieszą na krakowskim Rynku świętom państwowym na ratunek. Uczą śpiewać pieśni patriotyczne.

Kiedy 10 listopada 2002 r. wyszli na rynek, Domański w stroju krakowiaka, a Madej w mundurze legionisty, trzymając transparent z napisem: „Protestujemy przeciwko smutnym świętom państwowym!” – zebrała się wokół nich grupka krakowian. Musieli wyjaśniać, że Święto Niepodległości im nie przeszkadza. Tylko czemu musi być takie smutne? Polacy powinni się cieszyć z odzyskanej niepodległości. Domański i Madej zaprosili więc mieszkańców Krakowa na wspólne śpiewanie pieśni, które towarzyszyły Polakom w walce o niepodległość.

Domański kolekcjonował piosenki, szczególnie zapomniane przez stacje radiowe. Przekonywał urzędników ministerialnych, artystów estrady, prezesów rozgłośni radiowych i wiele innych osób, że „piosenka jest dobrem narodowym, ważną częścią naszej kultury, zaśpiewaną najnowszą historią Polski. I jako takiej przysługuje jej prawo do chronienia”. Zaproponował utworzenie Biblioteki Piosenek Polskich. Odpowiadano mu uśmiechami i zdziwieniem, że taki pomysł przyszedł do głowy akurat stolarzowi.

Zawziął się. Postanowił udowodnić niedowiarkom, że nawet najstarsze polskie piosenki wciąż mają siłę zdolną poruszać ludzi, rozpałać w nich emocje. Przekonał Madeja, dyrektora kabaretu Loch Camelot, że razem powinni nauczyć Polaków śpiewać stare piosenki.

11 listopada 2002 r. lało jak z cebra. Organizatorzy lekcji śpiewania urządzili prowizoryczną scenę pod arkadami Sukiennic. Oświetlała ich tylko mała lampka halogenowa. W półmroku przypominali zjawy z minionych epok.

Z pomocą Urzędu Marszałkowskiego udało się wydrukować 300 śpiewników. Madej zgodził się z Domańskim, że przyciągnięcie na lekcję 600 uczestników uznają za sukces. Ludzie przyszli. Ponad tysiąc osób. Po minucie Madej nie miał żadnego śpiewnika. Gdy pianista rozpoczął akompaniament i rozległy się pierwsze takty pieśni „Na Wawel”, jedni drugich zapraszali pod parasole i do śpiewników. Nie było żadnego kłopotu z zapraszaniem ludzi na scenę, by odśpiewali kolejne zwrotki następnych pieśni. Tłum, mimo niemiłosiernie lejącego deszczu, gęstniał, zewsząd przybywali nowi śpiewacy. Lekcja skończyła się po dwóch godzinach, ale prowadzący ją artyści nie mogli opuścić Rynku. Przyjmowali uściski i ucałowania. Był śmiech i łzy.

Lekcje śpiewania – odbyło się ich już ponad dwadzieścia, z różnych okazji – weszły do kalendarza krakowskich imprez. Organizatorzy szacują, że wzięło w nich udział prawie 100 tys. osób, którym rozdano około 40 tys. śpiewników. Wieść o krakowskich lekcjach poszła w Polskę. Ludzie przyjeżdżają z Warszawy, Poznania, Wrocławia i innych miejscowości. Dla wielu obserwatorów lekcje śpiewania wciąż pozostają zagadką. Tysiące ludzi z własnej woli gromadzących się na Rynku, stojących nieraz w deszczu, w zimie, po to żeby przez dwie godziny śpiewać patriotyczne pieśni? Już od dawna o czymś takim nikt w Polsce nie słyszał.

Przykład:

O. Waldemar Domański i Kazimierz Madej:

a. są mieszkańcami Krakowa.

b. są krakowskimi kabareciarzami.

c. są legionowymi strzelcami.

1. Ci dwaj krakowianie wpadli na pomysł:
  - a. ratowania zabytków krakowskich.
  - b. nadania świętom państwowym uroczystej oprawy.
  - c. przypomnienia Polakom znanych i lubianych pieśni polskich.
2. Na krakowskim Rynku zaprotestowali przeciwko:
  - a. istnieniu świąt państwowych.
  - b. sposobowi obchodzenia świąt państwowych w Polsce.
  - c. smutkowi spowodowanemu przez Święto Niepodległości.
3. Domański przekonywał:
  - a. urzędników, artystów i pracowników radia, żeby kolekcjonowali stare, polskie pieśni.
  - b. że piosenki stanowią dobro wspólne i powinny być strzeżone.
  - c. że najnowsza historia Polski jest warta ochrony.
4. Jego propozycja utworzenia Biblioteki Polskiej Piosenki:
  - a. dziwiła ze względu na profesję wykonywaną przez pomysłodawcę.
  - b. spotkała się z obojętnością.
  - c. wzbudziła sprzeciw.
5. W dniu pierwszej lekcji śpiewania:
  - a. było dżdżysto.
  - b. padał ulewny deszcz.
  - c. przestało padać jak na zawołanie.
6. Pomysłodawcy lekcji śpiewania:
  - a. własnoręcznie przygotowali kilkaset śpiewników.
  - b. zaprosili na lekcję Urząd Marszałkowski ze śpiewnikami.
  - c. zdziwili się powodzeniem swojej imprezy.
7. Wiele osób obecnych na lekcji śpiewania:
  - a. wstydziło się wystąpić na scenie.
  - b. gratulowało organizatorom pomysłu.
  - c. wyrażało swoje rozczarowanie.
8. Informacja o organizowanych w Krakowie lekcjach:
  - a. rozeszła się po całej Polsce, ale nie znalazła większego oddźwięku.
  - b. przyciąga do Krakowa miłośników pieśni z różnych zakątków kraju.
  - c. spowodowała, że i w innych miastach zaczęto organizować tego typu imprezy.
9. Obserwatorzy krakowskich lekcji:
  - a. nie rozumieją fenomenu ich popularności.
  - b. są zachwyceni patriotyzmem Polaków.
  - c. nigdy wcześniej nie słyszeli o podobnych przedsięwzięciach.
10. Lekcje śpiewania:
  - a. są organizowane w wielu polskich miastach.
  - b. uświetniają jedynie obchody Święta Niepodległości w Krakowie.
  - c. towarzyszą krakowskim obchodom różnych świąt i uroczystości.

V. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Barwy i jedzenie

Zanim zdecydujesz się na obiad w restauracji, sprawdź, czy odpowiada ci kolor ścian. Ich barwy wpływają bowiem na smak potraw. Mogą też decydować o naszym apetycie. Tę zasadę dobrze znają dekoratorzy wnętrz. Czy nasi restauratorzy są również świadomi potęgi koloru i wykorzystują wiedzę o barwach w planowaniu wystroju swoich lokali? – W Polsce koloroterapia nie jest tak powszechna jak w innych krajach. Właściciele knajp działają na zasadzie: „widziałem u kogoś i spodobało mi się” – ocenia Ilona Kanclerz, projektantka wnętrz.

Rzadko spotykanym kolorem w restauracjach jest błękit. Odstępstwem od tej reguły są lokale, w których serwuje się kuchnię śródziemnomorską. Jednak nawet w tych przypadkach odcienie niebieskie łączy się z innymi barwami.

- Błękit jest zimny, źle wpływa na wydzielanie się soków trawiennych – wyjaśnia dr Hanna Luiza Ceglińska z warszawskiej Szkoły Artystycznej „Luiza”, w której prowadzone są m.in. zajęcia z dekoratorstwa wnętrz, wizażu i kosmetyki. – Rzeczywiście, chłodne kolory nie wpływają dobrze na apetyt – potwierdza Ilona Kanclerz.

- Lepsza jest czerwień. Stonowana czerwień w połączeniu z brązami sprawia, że człowiek skupia się na tym, co podano na talerzu, a także podkreśla urozmaicone barwy serwowanych potraw. A to z kolei pobudza apetyt - tłumaczy kierownik jednej z restauracji.

Jednak Ilona Kanclerz radzi ostrożnie stosować ten kolor. – Najlepsza jest czerwień renesansowa, rubinowa i burgund. Czerwień „flagowa” rozbija wnętrze i nie sprzyja dobrej atmosferze przy stole – wyjaśnia. Nadmiar czerwieni w restauracjach jest niekorzystny także z innego powodu. Zbyt duża dawka czerwieni sprzyja agresji, co - w połączeniu z serwowanym alkoholem – może wywołać niechciane efekty.

Zdaniem Ilony Kanclerz na apetyt zdecydowanie lepiej działa róż, bo jest to kolor harmonii i spokoju. Właściciele lokali rzadko się jednak decydują na taki wystrój, ponieważ obawiają się, że lokal będzie drażniący cukierkowy.

Bardzo dobrym kolorem na poprawę apetytu jest pomarańczowy. Sprzyja także tworzeniu przyjemnej atmosfery w lokalu i odpowiedniego klimatu do prowadzenia rozmów, podczas których wypada przecież coś wypić czy przekąsić. Restauratorzy nie powinni zapominać także o żółtym. – To kolor, który wywołuje reakcję: „Oj, jeszcze coś zjem” – twierdzi Ceglińska.

W pubach najczęściej dominują posępne, mroczne kolory. Dlaczego? – Myślę, że to sprzyja picciu piwa – mówi krótko Ceglińska. Taki wystrój przyciąga tych, którzy chcą posiedzieć i porozmawiać. Korzystna jest tu zieleń, która – jak twierdzi kierownik jednego z barów – w połączeniu ze słabym, przyćmionym światłem uspokaja klientów. Poza tym zielony kolor rozładowuje napięcie i podnosi elegancję potraw.

Inaczej jest z brązem – zbyt wiele tego koloru nie jest w restauracjach wskazane, ponieważ może on sprawić, że serwowane jedzenie wyda się nieświeże.

Przykład:

0. Ściany restauracji:

- a. *powinny być pomalowane na jaskrawy kolor.*
- b. mogą poprzez swój kolor stymulować apetyt gości.**
- c. *mogą korzystnie lub niekorzystnie wpływać na obsługę.*

1. Błękit:

- a. jest ulubionym kolorem wielbicieli kuchni śródziemnomorskiej.
- b. powoduje nadmierny apetyt.
- c. utrudnia pracę żołądka.

2. Szkoła Artystyczna „Luiza”:

- a. prowadzi m.in. zajęcia z urządzania pomieszczeń.
- b. kształci przyszłych restauratorów.
- c. szkoli producentów kosmetyków.

3. Gdy ściany są czerwone:

- a. korzystnie podkreślają kolorystykę dań.
- b. meble we wnętrzu powinny być brązowe.
- c. nic nie jest w stanie oderwać człowieka od jedzenia.

4. Niektóre odcienie czerwieni:

- a. tworzą nieprzyjemny klimat przy stole.
- b. niekorzystnie wpływają na wygląd potraw.
- c. mają negatywny wpływ na wzrok gości.

5. Czerwień i róż:

- a. świetnie się wzajemnie uzupełniają.
- b. najlepiej wpływają na nastrój w restauracji.
- c. zazwyczaj dobrze działają na apetyt.

6. Kolor pomarańczowy:

- a. działa podobnie jak niebieski.
- b. nieźle wpływa na apetyt.
- c. zachęca do zwierzeń.

7. Ceglińska twierdzi, że kolor żółty:

- a. powinien być ulubionym kolorem właścicieli restauracji i barów.
- b. zdecydowanie najlepiej wpływa na układ trawienny człowieka.
- c. bardzo skutecznie zaostrza apetyt spożywających posiłek.

8. Ciemne kolory:

- a. wywołują uczucie pragnienia.
- b. są często spotykane w pubach.
- c. wywołują uczucie przygnębienia.

9. Zieleń:

- a. dobrze pasuje tylko do pubów.
- b. musi być łagodzona przyćmionym światłem.
- c. łagodzi nastrój i obyczaje.

10. Brąz w restauracjach:

- a. źle wpływa na atmosferę.
- b. nie sprzyja atrakcyjności potraw.
- c. jest niewskazany nawet w niewielkiej ilości.

VI. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Jestem ubogim studentem medycyny. Mieszkam u Klimaszewskich. U Klimaszewskich ciągle ktoś choruje. Zanudzają mnie, zamęczają mnie, zadręczają. Zizia ma migdałki, Ziuzia znieruchomienie ocznej gałki, a Bodzio ma coś w głowie i tyka niedopałki. Teraz dzieci jest ogółem pięcioro. Bo w Krakowie ze specjalnej Szkoły dla Nerwowo Utalentowanych wylali przed tygodniem Wacia i Pucia. Za termometry. Nerwowi i utalentowani Wacio i Pucio wytłukli w całym mieście wszystkie termometry: u wszystkich optyków, we wszystkich aptekach oraz na dworcu, gdzie wisiał kilkumetrowy termometr napełniony niebieskim spirytusem, z widoczkim u dołu, sympatia całego Krakowa.

Na dodatek w dniu powrotu Wacia i Pucia popsuta się elektryczność, wanna i kuchnia, a stary Klimaszewski otrzymał dwutygodniowy urlop. Oczywiście nic do dziś dnia nie zostało zreperowane. Klimaszewska leży. Dzieci hałasują, a papa pod wpływem beczynności popadł w depresję, płacze, czyta jakąś olbrzymią księgę „O upadku cywilizacji”. Jasne, że nie ma mowy o tym, żebym mógł spokojnie studiować. Nawet w nocy, późną nocą, gdy zapalę świeczkę ubogiego studenta medycyny i rozłożę przed sobą książki, nawet wtedy – o, przeklęty dom! – rozlega się pukanie i staje przede mną Klimaszewski. Pod pachą owa brednia „O upadku cywilizacji”, w ręku strzykawka.

- Niech pan mi się przyjrzy – powiada. Przyglądam się. Widzę smutnego, niskiego człowieka w nocnej koszuli, na której czyjaś dobra ręka wyhaftowała maszerujące kaczuski.

- No i jak pan sądzi? Czy ja mam ischias, czy lumbago? Jedno i drugie, prawda? Nie chodzi o to, żeby leczyć, tylko żeby organizmowi pomóc w walce z chorobą, prawda?

Mało tego! Co niedziela – dla świętego spokoju – muszę brać udział w zebraniach całego klubu mrocznych pań i panów, którzy piją czosnek i elektryzują się.

Zebrania odbywają się w tak zwanym salonie.

Już na godzinę przed nadejściem gości gospodarz zaciera ręce i podśpiewuje. Potem uroczyście zostają zdjęte pokrowce z foteli i następuje krótka walka z molami. W końcu na stoliku ustawia się niezawodny, rewelacyjny aparat „Elektrovigor”. Każdy z gości otrzymuje metalową pałeczkę i uderzany prądem podskakuje na wysokość „Bitwy pod Grunwaldem”, która wisi nad fortepianem. Co chwila ktoś woła: „O, już mi lepiej!” i wszyscy uśmiechają się tak, jak gdyby im wrywano włosy z nosa. Po elektryzacji następuje herbatka. Każdy opowiada o swoich chorobach albo o chorobach krewnych. Im straszniej, tym lepiej.

Słucham i cierpię.

Ale co robić, skoro Klimaszewskim od dwóch lat zalegam z czynszem?

Jednak ostatniej niedzieli coś we mnie pękło.

- Czy słyszeliście – powiadam – że zbliża się kilkanaście nowych, dotąd nie znanych straszliwych chorób? – Oczywiście, miałem nadzieję, że mnie wyrzucą z domu, że w przystępie wściekłości zrezygnują z zaległości, że nareszcie zamieszkać gdzie indziej. Otóż nie, polubili mnie jeszcze bardziej...

Przykład:

O. Bohater opowiadania był studentem:

a. biednym.

b. średniozamożnym.

c. zamożnym.

1. Klimaszewscy byli:
  - a. historykami.
  - b. hipochondrykami.
  - c. hipokrytami.
2. Wacio i Pucio zostali:
  - a. wyrzuceni ze szkoły.
  - b. przeniesieni do innej szkoły.
  - c. nagrodzeni za dobre wyniki w nauce.
3. Kilkumetrowy termometr, który stłukli Wacio i Pucio, mieszkańcy Krakowa:
  - a. podziwiali.
  - b. lubili.
  - c. krytykowali.
4. W dniu powrotu Wacia i Pucia w domu, oprócz wanny i kuchni, nie można było korzystać z:
  - a. centralnego ogrzewania.
  - b. klimatyzacji.
  - c. oświetlenia.
5. W salonie Klimaszewskich były:
  - a. komary.
  - b. muchy.
  - c. mole.
6. Student za wynajmowany pokój:
  - a. płacił regularnie.
  - b. zapłacił z góry.
  - c. od pewnego czasu nie płacił.
7. Ulubioną metodą leczenia pana Klimaszewskiego były:
  - a. masaże.
  - b. kąpiele.
  - c. zastrzyki.
8. Książka, którą czytał Klimaszewski, dotyczyła:
  - a. zagłady cywilizacji.
  - b. rozwoju cywilizacji.
  - c. historii cywilizacji.
9. Student uczestniczył w spotkaniach towarzyskich u państwa Klimaszewskich:
  - a. z radością.
  - b. z niechęcią.
  - c. z entuzjazmem.
10. Klimaszewscy i ich goście traktowali studenta z:
  - a. sympatią.
  - b. niechęcią.
  - c. obojętnością.

VII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Telewizory w naszych mieszkaniach stały się widokiem powszednim, lecz ich obecność wciąż niektórych niepokoi. Krytycy telewizji często zarzucają jej alienowanie odbiorców: rzekomo ludzie zamiast rozmawiać, oglądają telewizję. Niestłusznie. Programy telewizyjne funkcjonują o tyle, o ile się o nich rozmawia, a telewizja dostarcza niespożytej liczby tematów naszym towarzyskim pogawędkom: o meczu piłki nożnej, perypetiach serialowych bohaterów, prognozie pogody na jutro...

W wielu domach oglądanie „Wiadomości” czy „Faktów” jest rodzajem nowego rytuału, który odsyła ludzi do szerszego porządku społecznego. Inni w tym samym czasie dowiadują się tego, co my.

Polacy mieszkający w Nowym Jorku codziennie oglądają „Wiadomości” po to właśnie, by nie stracić wspólnej wiedzy z rodakami w kraju. Układ programu sprawił, że mogą je oglądać o 19:30 czasu nowojorskiego; telewizja pomaga im odtworzyć warunki podobne do ich życia w Polsce, nie tylko wypełniając domy brzmieniem języka polskiego.

Telewizja dostarcza nam wspólnych doświadczeń – socjologzy zgadzają się, że coraz więcej kształtujących nas bodźców otrzymujemy nie z bezpośredniego otoczenia, lecz za pomocą mediów. Ekran telewizora wnosi w bezpieczną przestrzeń domu często niepokojące, poruszające lub odmienne od naszego codziennego doświadczenia relacje i opowieści.

W dzisiejszych czasach, chcąc nie chcąc, sami musimy budować naszą tożsamość, przebierając w licznych i często sprzecznych ofertach. Telewizja odgrywa tu niebagatelną rolę, zapewniając nieskończoną podaż innych wersji życia.

Jest jednak nie tylko telewizja, ale i telewizory. Kiedyś, gdy jeszcze było ich mało, gromadziły nie tylko domowników, ale i sąsiadów. Teraz spowszedniały. Do czego służy telewizor? Jest on często dźwiękowym tłem, rodzajem neutralnego szumu, który włącza się odruchowo, tak jak światło. W jego towarzystwie się sypia, gotuje, je, rozwiązuje krzyżówki... Jest gadżetem, który pozwala porządkować przestrzeń: raz ktoś usiądzie przed nim i jest tak, jakby mówił: „nie przeszkadzać”.

Obserwacja tego, co się wokół telewizora dzieje, może dużo powiedzieć o stosunkach władzy w domu i jej kulturowym uprawomocnieniu. Kto trzyma pilota?

Mimo coraz ostrzejszej konkurencji ze strony technologicznych nowinek jeden z najważniejszych gadżetów współczesnej kultury, przyczajony w naszych domach, wciąż trzyma się mocno.

-----
* „*Wiadomości*”, „*Fakty*” – programy informacyjne polskich stacji telewizyjnych.

Przykład:

0. *Tekst mówi o:*

- a. funkcjonowaniu telewizora w życiu społeczeństwa.*
- b. funkcji, jaką pełni telewizor we współczesnej rodzinie.*
- c. roli, jaką telewizja odgrywa obecnie w życiu człowieka.*

1. Przeciwnicy telewizji uważają, że :
  - a. przyczynia się ona do wyobcowania wszystkich odbiorców.
  - b. ludzie nie rozmawiają ze sobą, bo bez przerwy wpatrują się w ekran.
  - c. z powodu telewizji ludzie nie potrafią ze sobą rozmawiać.
2. Programy telewizyjne mają sens:
  - a. o ile dostarczają ludziom tematów do wspólnych rozmów.
  - b. gdy pokazują przygody bohaterów ulubionych seriali.
  - c. kiedy cieszą się bardzo dużą oglądalnością.
3. Oglądanie programów informacyjnych:
  - a. stało się nowym zwyczajem społecznym.
  - b. pomaga rozwiązywać konflikty w rodzinie.
  - c. jest jedynym wspólnym zajęciem domowników.
4. Polacy mieszkający za granicą oglądają „Wiadomości”, aby:
  - a. nie stracić poczucia wspólnoty z krajem.
  - b. nie zapomnieć języka polskiego.
  - c. móc żyć tak, jak rodacy w kraju.
5. Socjologowie są przekonani, że bodźce, które na nas oddziałują:
  - a. w większości docierają do nas z najbliższego otoczenia.
  - b. coraz częściej docierają do nas za pośrednictwem mediów.
  - c. wywołują w nas poruszenie i nieuzasadniony niepokój.
6. Zdaniem autora tekstu telewizja umożliwia ludziom:
  - a. przekonanie się, kim naprawdę są.
  - b. poszukiwanie własnej tożsamości.
  - c. dokonywanie najlepszych wyborów.
7. Posiadanie telewizora w obecnych czasach:
  - a. świadczy o pozycji społecznej.
  - b. jest dowodem zasobności materialnej.
  - c. nie jest niczym niezwykłym.
8. Telewizor często:
  - a. służy eliminacji panującego w domu szumu.
  - b. jest „obecny” w trakcie wykonywania zajęć domowych.
  - c. umożliwia wykonywanie różnych czynności.
9. Obserwując to, co się dzieje wokół telewizora:
  - a. możemy dowiedzieć się, kto jest właścicielem pilota.
  - b. poznajemy relacje panujące między domownikami.
  - c. dowiadujemy się, kto jest właścicielem domu.
10. W związku z pojawieniem się technologicznych nowinek telewizor:
  - a. powoli traci swoją dominującą pozycję.
  - b. zyskuje na konkurencji.
  - c. utrzymuje swoją wcześniejszą pozycję.

VIII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Pomnik wiernego psa

Pomniki zwierząt stoją w niejednym kraju. W Danii pomnik krowy dającej mleko, w Szwajcarii pomnik bernardyna, który ratował ludzi spod śnieżnych lawin, w Rosji pomnik Łajki, która zginęła w przestrzeni kosmicznej. Kraków więc nie będzie pierwszy, jedynie dołączy do innych. Pies Dżok doczekał się bowiem pośmiertnie swego pomnika. Idea jego stworzenia została podchwyciona przez Krakowskie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami, pod wodzą prezesa, sędziny Jadwigi Osuchowej i niestrudzonego sekretarza, pani Anny Baranowskiej.

Władze Krakowa początkowo były pomnikowi mało przychylnie. Miał on rzekomo zasłonić widok na Wawel od strony ronda Grunwaldzkiego.

Czy jednak Dżok potrzebuje wielkiego pomnika z cokołem, czy raczej czegoś, co niczego nie ujmuje, raczej dodając widokowi na Wawel, będzie przypominać o psiej wierności i ludzkim sercu? – spytaliśmy.

Ku naszej satysfakcji – zaproponowano więc wykonanie projektu pomnika znanemu artyście Bronisławowi Chromemu. Wszyscy myśleli, że na pomniku będzie sam pies. Rzeźbiarz jednak nas zaskoczył: pies, oczywiście, jest, lecz stoi na rozłożonych, wielkich ludzkich dłoniach.

– Ludzie pomogli przetrwać temu psu – powiedział sławny rzeźbiarz. – Chcę pokazać, że ludzie i zwierzęta powinni i mogą być w przyjaźni.

Przypomnijmy jeszcze raz, jak było z pierwowzorem: pojawił się pewnego październikowego dnia w jednym z bardziej ruchliwych punktów Krakowa, na krzyżowce dwupasmowej jezdni i tramwajowej linii, na rondzie Grunwaldzkim. Tkwił tu prawie rok: w jesiennym deszczu, w 30-stopniowych mrozach i śnieżycy, w skwarze wiosny i wczesnego lata. Podobny do wilka, czarny, podpalany, przebywał tam aż do czerwca 1993. Wieść głosiła, że jego pan zasłabł i zmarł w karetce pogotowia.

Pies został, by na niego czekać. Nie doczekał się pana, ale doczekał się pani Marii Miller, jedynej osoby z licznej grupy dokarmiających go ludzi, której zaufała i za którą poszedł.

Przeżył u pani Marii 6 dobrych lat. Uwierzył na nowo w miłość człowieka. Znowu był szczęśliwy. Po śmierci pani Marii uciekł z domu i wpadł pod pociąg. Czy to był wypadek? – do dziś nie wiadomo.

Przykład:

0. Tekst mówi o pomniku psa, który:

a. niedawno powstał w Krakowie.

b. ma powstać w Krakowie.

c. prawdopodobnie nie powstanie w Krakowie.

1. Swoje pomniki mają:

a. krowa i pies w Danii.

b. pies w Rosji i krowa w Szwajcarii.

c. szwajcarski pies i duńska krowa.

2. Przewodnicząca Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami:
  - a. nie była zachwycona pomysłem budowy pomnika.
  - b. zdecydowanie poparła pomysł powstania pomnika psa.
  - c. zatrudniła sekretarza, by zajął się realizacją jej pomysłu.

3. Krakowskie władze miejskie:
  - a. odrzuciły pomysł powstania pomnika.
  - b. nie sprzyjały budowie pomnika.
  - c. miały wątpliwości związane z lokalizacją pomnika.

4. Pomysłodawcy pomnika Dżoka:
  - a. pragnęli przede wszystkim wskazać na niezwykłość psich cech.
  - b. chcieli, aby pomnik Dżonka był monumentalny.
  - c. planowali umieścić w miejscu z widokiem na Wawel.

5. Rzeźbiarz zaprojektował pomnik psa stojącego:
  - a. na otwartych rękach człowieka.
  - b. w ramionach człowieka.
  - c. przed zaskoczonym człowiekiem.

6. Dżok:
  - a. pojawił się jesienią na najbardziej ruchliwym skrzyżowaniu w Krakowie.
  - b. nie ruszał się ze skrzyżowania przez kilka miesięcy.
  - c. przywędrował na skrzyżowanie za swoim panem.

7. Właściciel psa:
  - a. zostawił zwierzę na skrzyżowaniu.
  - b. niespodziewanie stracił życie.
  - c. czekał na swoje zwierzę prawie przez rok.

8. O tym, kto będzie nowym właścicielem psa:
  - a. zdecydowała pani Maria.
  - b. zdecydował sam Dżok.
  - c. zdecydowali ludzie przynoszący mu jedzenie.

9. Los Dżoka pokazuje, że ludzie:
  - a. pomagają zwierzętom.
  - b. są obojętni wobec zwierząt.
  - c. zostawiają zwierzęta na ulicy.

10. Po śmierci swej pani Dżok:
  - a. zginął na torach.
  - b. znów był szczęśliwy.
  - c. zaginął bez wieści.

IX. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p.(10 x 1 p.)

Uwaga! Jeden fragment jest zbędny.

Liczba Polaków wyjeżdżających do pracy za granicą rośnie. Tylko w ubiegłym roku [__K__]⁰. A już do końca stycznia 2006 r. kolejnych prawie 100 tysięcy. – Wyjazdy do pracy poza granicami kraju [___]¹. To często jedyna szansa dla bezrobotnych, którzy w Polsce [___]². Za granicę wyjeżdżają ludzie młodzi, [___]³.

„U nas brak perspektyw rozwoju, są małe szanse na nowe miejsca pracy, dlatego ludzie uciekają – przyznaje urzędnik z Podkarpacia, gdzie [___]⁴.

Mimo to bezrobocie wciąż wzrasta – w styczniu bez pracy pozostawało prawie 2,9 mln Polaków. To w porównaniu z grudniem o prawie 100 tys. więcej. – Większość osób poszukujących zajęcia za granicą [___]⁵ i dlatego woli nie wyrejestrowywać się z urzędów pracy, zachowując status bezrobotnego. Z tego powodu oficjalnie stopa bezrobocia wcale nie spada.

29-letni pan Adam z Siemiatycz jest od półtora roku zarejestrowany w miejscowym urzędzie pracy, ale od roku pracuje na budowie w Belgii. „ Pozwala mi to zachować prawo do bezpłatnej opieki medycznej i co najważniejsze [___]⁶ tłumaczy.

J. Czapiński, socjolog społeczny, w raporcie pt. „Diagnoza społeczna” pisze, że osoby teoretycznie bezrobotne – ale w praktyce pracujące – [___]⁷. – Bezrobotni pracujący na czarno to prawie milion Polaków . Spośród nich prawie 100 tys. pracuje za granicą!

Niestety, rząd nie ma dokładnych szacunków tego zjawiska. Wiemy, że [___]⁸, ale trudno nam określić, ilu dokładnie bezrobotnych wyjeżdża, żeby pracować nielegalnie za granicą. Rzecznik Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zapowiada walkę z takimi przypadkami. Najprawdopodobniej będzie [___]⁹ i wszelkich praw z nim związanych.

Pracownik biura pośrednictwa pracy twierdzi: – Praca za granicą jest atrakcyjna przede wszystkim dla absolwentów szkół i osób długotrwale pozostających bez pracy. Tym osobom nie zależy na wyrejestrowaniu się z urzędu pracy, bo [___]¹⁰. Teoria, że w Polsce są jakiegolwiek osoby długotrwale bezrobotne, to bzdura. Problem szarej strefy istniał od zawsze.

- A. trzeba zmienić formułę przyznawania statusu bezrobotnego
- B. unikam płacenia podatków od tego, co zarobię
- C. straciłyby ważne dla nich prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej
- D. skala nielegalnych wyjazdów za granicę jest duża
- E. przybierają formę masową
- F. trzeba przyjąć nową strategię poszukiwania pracy
- G. podejmuje zatrudnienie nielegalnie
- H. nie znajdują dla siebie zajęcia
- I. najczęściej z maturą, z małych miast i wsi
- J. mogłyby zmniejszyć stopę bezrobocia nawet o jedną trzecią
- K. legalną pracę w innych krajach Unii Europejskiej podjęło pół miliona Polaków**
- L. bezrobocie sięga prawie 17 proc.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Fragment dodatkowy
K											

X. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Kiedy zebranie się przeciąga, gdy mamy trudny problem do rozwiązania, [__K__]⁰. Bezwiednie kreślone figury geometryczne, strzałki, kwiatki, [_____]¹ potrafią odczytać nasz charakter, upodobania czy predyspozycje. [_____]² rysowanie poprawia koncentrację i stymuluje twórcze myślenie.

Potwierdziły to wyniki badań przeprowadzonych [_____]³ podczas wykładów, drudzy tylko słuchać, a pozostali rysować dowolne esy-floresy. Kiedy przyszedł czas egzaminu, ci studenci, którzy rysowali [_____]⁴ gorsze były rezultaty tylko słuchaczy. Badanie to dowodzi, że rysowanie może być sposobem na stymulację pamięci i twórczego myślenia. Dzieje się [_____]⁵ odpowiadającą między innymi za intuicję i wyobraźnię.

Podczas badania rysunku zwraca się uwagę nie tylko na sposób kreślenia linii, ale przede wszystkim [_____]⁶ nawet słowniki pozwalające interpretować poszczególne wzory. I tak na przykład strzałki skierowane ku górze mogą oznaczać ambicje. [_____]⁷, a ludzie, którzy rysują proste linie, najczęściej mówią to, co myślą.

Nie bez znaczenia jest też miejsce, gdzie rysujemy. Kiedy rysunki pojawiają się na środku karki, [_____]⁸ uwagi innych. Rysunki pojawiające się z lewej strony kartki papieru świadczą o tym, że ich autorem była przypuszczalnie osoba żyjąca przeszłością, [_____]⁹, są zapewne autorstwa osoby pełnej entuzjazmu, jednocześnie jednak mało praktycznej.

Niektórzy badacze pisma uważają, że takie bezwiedne rysowanie może być czymś w rodzaju snu [_____]¹⁰, przed samymi sobą ujawniamy to, o czym marzymy. Stąd pojawiające się często w rysunkach motywy samolotów czy łodzi mogą być oznaką chęci wyrwania się z dotychczasowego życia.

- A. Oprócz tego badania pokazują, że mimowolne
- B. tak, gdyż rysowanie esów-floresów uaktywnia prawą półkulę mózgu
- C. wypadli równie dobrze jak ci, którzy skrupulatnie notowali. Znacznie
- D. na symbole, jakie pojawiają się na kartkach. Powstały
- E. ozdobne napisy nie są jednak pozbawione znaczenia. Z tych znaków psychologzy
- F. Strzałki kreślone horyzontalnie natomiast wskazują na osoby spostrzegawcze,
- G. najprawdopodobniej są dziełem ekstrawertyka, osoby, która potrzebuje przestrzeni i
- H. nieco wycofana z życia. Jeżeli rysunki pojawiają się na górze strony,
- I. na jawie. Podczas tej czynności, podobnie jak podczas snu
- J. na trzech grupach studentów. Jedni mieli sporządzać notatki

K. ręka sama sięga po długopis

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
K										

XI. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Kiedy jakaś wspólnota lub organizacja zamierza uzyskać wpis do rejestru Produktów Tradycyjnych, [C]⁰ w jednej z dziewięciu kategorii: produkty mleczne, produkty mięsne, ryby, warzywa i owoce, wyroby piekarnicze i cukiernicze, oleje i tłuszcze, miody, gotowe dania i potrawy, napoje. W sumie udało się nam już zarejestrować [_____]¹. Europa wysoko ceni tzw. dziedzictwo kulturowe swoich członków, przeznaczając na jego podtrzymanie pewne fundusze, [_____]², co się u nas piecze, gotuje, kisi, kwasi i fermentuje, ma zielone światło. Samo zarejestrowanie jakiegoś produktu nie oznacza jeszcze wielkiego sukcesu rynkowego, [_____]³ do używania zarejestrowanej nazwy. Jedną z właściwości tego prawa [_____]⁴, którzy jako pierwsi złożyli wniosek, tj. pierwotnych członków zrzeszenia, ale także do wszystkich innych producentów z danego obszaru geograficznego, [_____]⁵. Mogą oni sprzedawać lub reklamować swój produkt pod zarejestrowaną nazwą.

Inicjatorami stworzenia przepisów chroniących regionalne specjały byli Francuzi. W chwili obecnej w Unii Europejskiej [_____]⁶.

Polskie atuty to między innymi: góralski oscypek, miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich, rodzina miodów pitnych i kielbasa liseicka. Prawdopodobnie jako pierwszy wejdzie do europejskich katalogów oscypek, [_____]⁷. Dużym powodzeniem powinny się cieszyć miody pitne, których receptura jest starsza niż 1000 lat. Już w 966 r. [_____]⁸ odnotowano, że „w kraju Mieszka I obok żywności, mięsa, ziemi ornej obfituje miód, a wina i upajające napoje zwą się miodami”.

Również i inne tradycyjne produkty regionalne mają ciekawą biografię. Np. wyodrębnienie się kielbasy liseickiej, która produkowana jest głównie z szynki, [_____]⁹ stosowanej przez masarzy z Liszek i Czernihowa. Najlepsze mięso krojone jest w kostki o boku 3 – 5 centymetrów. To właśnie [_____]¹⁰ stanowi o walorach smakowych i jakości kielbasy, którą od początku XX w. sprzedawano w Krakowie. Teraz być może stanie się ona znana także poza Polską.

- A. w zapisach hiszpańskiego dyplomaty, kupca i podróżnika Ibrahima Ibn Jakuba
- B. receptura utrzymywana w tajemnicy
- C. składa do Biura Oznaczeń i Promocji wniosek**
- D. którzy stosują się do warunków produkcji
- E. ale to wcale nie oznacza, że wszystko
- F. 95 różnych przysmaków, które świadczą o rozwiniętej w Polsce kulturze kulinarnej
- G. jest fakt, że należy ono nie tylko do producentów
- H. chronionych jest około 700 zarejestrowanych Oznaczeń Geograficznych i Nazw Pochodzenia
- I. daje tylko producentom wyłączne prawo
- J. ale ogólnie procedura rejestracji jest żmudna i długotrwała
- K. wynikało z unikalnej receptury jej przygotowania

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C										

XII. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

Uwaga! Dwa fragmenty są zbędne.

Tato, [C]⁰? – tym pytaniem wierciliśmy ojcu dziurę w brzuchu przez wiele dni. [_____]¹ zaczynały się przecież najpiękniejsze dla nas chwile – zaczarowany czas świąt Bożego Narodzenia. [_____]². Ja i mój brat Mikołaj wybieraliśmy najdorodniejsze i największe drzewko, [_____]³ mieszczące się w domu. Jacy dumni i szczęśliwi wracaliśmy do mamy! Uwielbiałem rytuał ubierania drzewka. Choinkę stroiło się własnoręcznie wykonanymi ozdobami – [_____]⁴– przez to stawała się nam szczególnie bliska. Na mojej choince wisały papierowe zabawki, jabłka, orzechy, pierniczki i mnóstwo cukierków [_____]⁵ papierki. Tych słodkości nie wolno nam było podjadać, musiały zdobić drzewko aż [_____]⁶. Na choince paliły się prawdziwe woskowe świece... Prezenty pod choinką [_____]⁷, bo w naszej rodzinie od listopada zaczynała się fala imienin, [_____]⁸ z mocno nadszarpniętym budżetem.

- A. z trudem
- B. zawijanych sprytnie w błyszczące
- C. kiedy idziemy po choinkę**
- D. do święta Trzech Króli
- E. a w święta wchodziliśmy
- F. po święcie Trzech Króli
- G. z łatwością
- H. Od choinki
- I. a nie takimi prosto ze sklepu
- J. Po choinkę chodziło się do lasu
- K. były skromne

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Fragmenty dodatkowe
C									

XIII. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Uwaga! Jeden fragment jest zbędny.

W XXI wieku świat pędzi z coraz większą prędkością.[D   ]⁰. Tymczasem ciemność jest potrzebna do życia tak samo jak słońce. Kiedy słońce śpi, budzą się demony. W ciemności często odczuwamy strach, niebezpieczeństwo, samotność.[_____]¹. Dzięki światłu wydłużamy dzień – nocą pracujemy, bawimy się w pubach, oglądamy telewizję, robimy zakupy, podróżujemy, surfujemy po Internecie. [_____]². Jednak coś za coś. 120 lat po wynalezieniu żarówki naukowcy zaczęli dostrzegać ciemne strony sztucznego światła i jasne strony ciemności. Odkąd istnieje życie, rządzi nim rytm następujących po sobie okresów światła i ciemności. [_____]³, nocą mrok wyznacza czas na odpoczynek i pozwala na regenerację sił. Sztuczne oświetlenie pozwala na pracę w systemie zmianowym, dowolnie długą naukę, zabawy czy zakupy w całodobowych sklepach, [_____]⁴. We współczesnym świecie człowiek częściowo wymknął się spod kontroli zegara biologicznego uwarunkowanego cyklem światło-ciemność [_____]⁵. A przecież wiemy, że kilkugodzinny sen przed egzaminem daje lepsze efekty [_____]⁶. Osoby zaczynające pracę, gdy wewnętrzny zegar każe im spać, nigdy nie przyzwyczajają się do tego nienaturalnego rytmu [_____]⁷. Ważna jest nie tylko długość snu, ale i jego jakość, polegająca na dostosowaniu rytmu sen-czuwanie do cyklu ciemność-światło.

Zegar biologiczny reguluje wiele funkcji życiowych,[_____]⁸. Najwyższą temperaturę ciała człowiek osiąga po południu, a najniższą – nad ranem. Wiele czynności narządów wewnętrznych ulega w nocy spowolnieniu, [_____]⁹. Lekceważąc nocny odpoczynek, skracając czas należący do ciemności, szybciej eksploatujemy organizm, który staje się bardziej podatny na choroby i szybciej się starzejemy. Tymczasem ciemność pozwala nam wyciszyć się, pomaga skupić uwagę, odzyskać spokój i koncentrację.[_____]¹⁰. Zgaśmy światło i zregenerujmy siły na następny dzień.

- A. takich jak temperatura, poziom hormonów czy aktywność zależnie od pory dnia i nocy
- B. Zapalamy lampę i dopóki nie czujemy się senni, działamy jak za dnia
- C. aby za dnia wrócić do szybszego rytmu
- D. Żeby za nim nadążyć, rozświetlamy noc sztucznym blaskiem**
- E. tak jakby podział na noc i dzień w ogóle nie istniał
- F. Rozpraszaemy więc mrok światłem, aby poczuć się bezpiecznie
- G. niż nocne uczenie się do ostatniej chwili
- H. W dzień słońce daje organizmom energię do działania
- I. Nie rozpraszajmy mroku lampką, blaskiem telewizora czy monitora komputera
- J. Czas jest wielkim nauczycielem, ale zabija swoich uczniów
- K. i szybciej będą odczuwały zmęczenie
- L. i skraca czas spędzany w ciemności do godzin snu

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Fragment dodatkowy
D											

XIV. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Naukę skutecznego używania języka należy rozpocząć od nauki milczenia. Kto się nie nauczył milczeć, nie powinien w ogóle [A   ]⁰, bo prędzej czy później napyta biedy sobie albo innym. Toniemy w słowach.

Ludzi, którzy muszą mówić, bo wytwarzanie potoku tekstów stanowi dla nich potwierdzenie własnej egzystencji, jest na tyle dużo, że zahamowanie nadprodukcji słów w skali ogólnospołecznej [_____]¹. Znam osoby, które nie potrafią się powstrzymać przed wystąpieniem na zebraniu, nawet jeśli wpadną na nie przypadkowo na chwilę. Potem się wstydzą własnej gadatliwości, przyrzekają solennie na drugi raz [_____]², ale nic z tych obietnic nie wychodzi, bo przy najbliższej okazji znów ulegają wewnętrznemu popędowi. Znam osoby, które [_____]³, ale gdziekolwiek się znajdą i kogokolwiek spotkają, nie spoczną, aż doprowadzą do całkowitego wyczerpania słuchacza. Są postrachem każdego towarzystwa, ale najbardziej nienawidzą ich ci, którzy sami też chcieliby mówić.

Kto mówi (lub pisze) zbyt dużo, zbyt często albo na zbyt wiele tematów, raczej [_____]⁴ niż ją umacnia. Może to wynikać z różnych przyczyn, obiektywnych lub subiektywnych. Po pierwsze, mówiąc dużo, często i o wszystkim, [_____]⁵ (bo nie ma czasu na przemyślenie wypowiedzianych sądów), banalnie (bo umysł nie ładowany informacją ma skłonność do powielania sądów obiegowych) i nudnie (bo trudno unikać samopowtórzeń), wskutek czego zanim gadała otworzy usta, już odbiorcy wiedzą, co mogą usłyszeć. Po drugie, zabierając zbyt często głos, narażamy się tym wszystkim, którzy są przekonani, że to z naszej winy do głosu nie zdołali się dopchać, albo nam po prostu zazdroszczą.

Także w milczeniu wypada [_____]⁶, jeśli nam zależy na opinii środowiska, w którym żyjemy. Jeśliś nigdy publicznie nie zabrał głosu, to i twoje milczenie pozbawione jest znaczenia. Jesteś jednak nawet wtedy w lepszej sytuacji niż ten, kto swoimi wystąpieniami wyrobił sobie opinię, że [_____]⁷. To prawda, że czasem żałujemy, żeśmy czegoś nie powiedzieli, bo za mało energicznie [_____]⁸ albo za późno przyszła nam do głowy ta wspaniała myśl czy też figura retoryczna o niezwykłej nośności.

Milczenie sprzyja rozważaniu różnych punktów widzenia, przemyśleniu argumentów za czymś i przeciw czemuś, trafnemu przewidywaniu reakcji otoczenia na wypowiedzane sądy i słowa, a przez to właściwemu wyborowi między prawdą a fałszem, między słusznym a niesłusznym. I przeciwnie – temu, kto zbyt dużo i zbyt często zabiera głos, trudniej [_____]⁹, bo cały jest z konieczności nastawiony na uzasadnienie własnego punktu widzenia i zbijanie argumentów drugiej strony. Taka postawa [_____]¹⁰.

A. zabierać głosu

- B. szkodzi swej reputacji
- C. zawsze plecie głupstwa
- D. po prostu trzymać język za zębami
- E. mówi się z konieczności bardziej powierzchownie
- F. dopominaliśmy się o głos
- G. nie ograniczają swojej produktywności słownej do zebrań
- H. sprzyja jednostronności i zacietrzewieniu
- I. zdobyć się na dystans i obiektywizm
- J. wydaje się mało prawdopodobne
- K. zachować umiar

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A										

XV. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Starożytni Grecy odkryli wpływ muzyki na psychikę, [**A**]⁰. Myśliciele greccy uznawali muzykę za dobrą lub złą, [_____]¹. O podobieństwie muzyki i uczuć świadczą zmiany nastroju zachodzące pod wpływem słuchanej kompozycji. Stąd właściwa melodia, rytm i harmonia wywołują odpowiednie poruszenia duszy, [_____]². Muzyka, kształtując człowieka, w konsekwencji kształtuje społeczeństwo. Z tego właśnie powodu Platon podjął zagadnienie wychowywania przez muzykę w *Państwie*, a Arystoteles w *Polityce*. Obaj wykazywali, że muzyka, wsparta zaprawiającą do męstwa gimnastyką, [_____]³, temperamentu i mądrości, a więc do wykształcenia pełnowartościowego obywatela.

Sprawą podstawową jest naturalna przyjemność, [_____]⁴. I w tej sferze oddziaływania muzyki nie należy pozostawić młodzieży samej sobie. Słuchania muzyki dla przyjemności trzeba po prostu uczyć. Nie jest ono równoznaczne z katowaniem narządu słuchu łomotem dobiegającym z maleńkich słuchawek [_____]⁵. Uczyć słuchania mogą jedynie osoby wykształcone muzycznie, kierujące się wrażliwością i odpowiednio ukształtowanym smakiem.

Arystoteles zauważył, że [_____]⁶. Wtedy czas odpoczynku nabiera wymiaru szlachetnej rozrywki godnej człowieka wrażliwego, kochającego sztukę, ale [_____]⁷.

W zmieniających się historycznie systemach edukacyjnych pozycja muzyki nie ulegała zmianie, co więcej – znajomość muzyki, połączona z umiejętnością grania na instrumencie, staje się trwałym wyposażeniem psychicznym człowieka wykształconego i dobrze wychowanego. Wizerunek Einsteina grającego na skrzypcach symbolizuje tę sytuację. Muzyka kształtuje psychikę, ale [_____]⁸. Karl Popper, zaliczany do najwybitniejszych naukowców minionego wieku, oznajmiał, że to zasady polifonii muzycznej miały zasadniczy [_____]⁹. Badania środowisk akademickich potwierdzają, że [_____]¹⁰.

A. dlatego kultura antyku przykładła duże znaczenie do edukacji muzycznej

- B. jest niezbędna do pełnego zharmonizowania duszy i ciała
- C. muzyka powinna być uprawiana czynnie
- D. zależnie od jej charakteru i sposobu oddziaływania na człowieka
- E. wpływ na skonstruowaną przez niego logikę odkrycia naukowego
- F. której muzyka dostarcza słuchaczowi
- G. też inspiruje intelektualnie
- H. studenci zainteresowani muzyką poważną są bardziej dojrzałi emocjonalnie i sprawniejsi intelektualnie, osiągają większe sukcesy, lepiej sobie radzą w życiu zawodowym
- I. wprowadzają ład wewnętrzny, uczą odwagi, mądrości i poczucia sprawiedliwości
- J. wciskanych do uszu
- K. jednocześnie będącego w stanie szkolić swoje umiejętności po to, by wejść w świat piękna

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A										

XVI. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Kiedy w 1805 roku Hans Christian Andersen przyszedł na świat, [__D__]⁰. Opowiadano im prastare, przekazywane z pokolenia na pokolenie legendy. Gdy siedemdziesiąt lat później umierał, [____]¹, wzorowali się inni pisarze. Syn ubogiego szewca i niepiśmiennej praczki z zapadłej duńskiej prowincji w wieku lat czterdziestu był jednym z najświetniejszych wówczas pisarzy. Gościł na królewskich dworach, podróżował po całej Europie, cieszył się wielkim szacunkiem, a jednocześnie rzadko bywał szczęśliwy. [____]² – bardziej złożonej i wieloznacznej niż się powszechnie wydaje.

Najlepiej znane autoportrety pisarza są w jego baśniach.[____]³, dzielnym cynowym żołnierzkiem i słowikiem kochającym króla, demonicznym cieniem, smutną choinką i samotną dziewczynką z zapałkami. Te postacie rozstały nazwisko Andersena i [____]⁴. Miniaturowy świat Andersena zawiera w sobie pełną gamę ludzkich słabości i wielkości ducha. Próżność i egoizm pisarza, tak irytujące jego przyjaciół, [____]⁵, czynią z niego nader przyjemnego kompana dla czytelnika. W życiu prywatnym Andersen był wręcz archetypowym outsiderem: [____]⁶. Był brzydki i niezgrabny, Dickensowi opisał siebie jako kogoś, „kto wygląda, jakby spadł z nieba”.

W swoich fantastycznych opowieściach obdarzył głosem zabawki i zwierzęta, wyposażając je w język łatwy, potoczny i zabawny, [____]⁷. Poprzez rewolucyjną zmianę perspektywy zwracał się do dziecka tkwiącego w dorosłym i za pośrednictwem ożywionych postaci, [____]⁸.

Jackie Wullschläger, angielska dziennikarka, [____]⁹, przedstawia losy baśniopisarza na barwnym tle epoki. Kreśli portret zaskakujący, pełen sprzeczności, [____]¹⁰, niekłamany entuzjazmem i znakomitym stylem.

- A. Wszystkim swoim lękom, fobiom i rozgoryczeniu Andersen dawał wyraz w swej twórczości
- B. chorobliwie uciekającym od swojego niskiego pochodzenia, samotnym człowiekiem o niepewnej orientacji seksualnej
- C. które tradycyjnie skazane były na milczenie i ucisk
- D. nie było książek dla dzieci**
- E. ale zarazem poruszający i przekonujący rzetelną dokumentacją, krytycznym dystansem
- F. z którym dzieci mogły się natychmiast identyfikować
- G. był ojcem literatury dziecięcej, a na baśniach, którymi zachwyił świat
- H. ale również jego szlachetność i spostrzegawczość
- I. To on jest triumfującym brzydkim kaczątkiem i wierną małą syrenką
- J. która przed napisaniem książki o Andersenie specjalnie nauczyła się duńskiego
- K. dzięki nim uchodzi za jednego z największych i najoryginalniejszych pisarzy europejskich

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D										

XVII. Proszę przeczytać tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 10 p. (10 x 1)

Tysiąc wcieleń Barbie

Ubrana w czarno-biały kostium i klapki, z okularami przeciwsłonecznymi na nosie [**C**]⁰ na nowojorskich targach zabawek. Od razu wzbudziła duże zainteresowanie, bo jako jedyna lalka [_____]¹.

Barbie, której nazwa pochodzi od zdrobnienia imienia Barbara, które nosiła córka Ruth Handler, [_____]², już w pierwszym roku sprzedała się w ponad 350 tys. egzemplarzy. Każda zabawka kosztowała [_____]³. Dziś co sekundę na świecie [_____]⁴, a cena modeli kolekcjonerskich przekracza tę pierwotną tysiące razy.

Skąd taka popularność? Na to pytanie nietrudno znaleźć odpowiedź, spacerując między gablotami wystawy [_____]⁵. W każdej z nich zamknięty jest fragment nie tyle historii zabawkarstwa, [_____]⁶. Barbie przez dekady podążała za obowiązującymi trendami, [_____]⁷. W końcu o jej garderobę dbają najlepsi kreatorzy mody.

Jak każda [_____]⁸ – lubi zmiany. Barbie, symbol kultury masowej, [_____]⁹. Była już ekscentryczną gwiazdą rocka, grzeczną uczennicą, a nawet kandydatką na prezydenta. Choć stanowi ucieleśnienie kobiecości, [_____]¹⁰, np. była żołnierzem i torreadorem.

- A. poświęconej najważniejszej lalce świata
- B. kobieta z kolorowego magazynu
- C. zadebiutowała prawie pół wieku temu**
- D. pomysłodawczyni zabawki
- E. ile kultury popularnej
- F. przybierała wszystkie możliwe wcielenia
- G. jedynie trzy dolary
- H. przypominała dorosłą kobietę
- I. sprzedawane są aż dwie takie lalki
- J. wciela się także w typowo męskie zawody
- K. a nawet je wyprzedzała

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C										

XVIII. Proszę – zgodnie z podanym przykładem – połączyć wypowiedzi z kolumny I z wypowiedziami z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabelki.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

I		II	
0.	<i>Zdzisław Pietrasik: - „Kopia mistrza” to był twój pomysł, czy po prostu dostałaś taką propozycję?</i>	A.	<i>Agnieszka Holland: - Dostałam scenariusz, który mnie zainteresował. Beethoven to była moja inicjacyjna muzyka klasyczna, która mnie otworzyła na ten wymiar sztuki. Ale Beethoven zainteresował mnie także jako artysta rewolucyjny, który uważał, że zadaniem kompozytora nie jest produkowanie pięknych dźwięków na zamówienie.</i>
1.	W twoim filmie widać, że Beethoven był człowiekiem często nieznośnym. Może każdy wielki artysta jest trochę potworem?	B.	W przypadku prawdziwych wielkich artystów blask tego, co tworzą, rzutuje na ich osobę. Dlatego nie rozczarowują. Podobnie było z Beethovenem.
2.	A jakie są twoje doświadczenia? Spotykałaś się przecież z wieloma największymi artystami kina.	C.	Opowiedziałam dużo historyjek, jedne się podobały, inne mniej, ale osiągnęłam dużą sprawność i dlatego w ramach filmowej narracji mogę manipulować widzem w sposób dość precyzyjny. Żeby się śmiał albo żeby płakał.
3.	Przeżywałaś rozczarowania?	D.	Poznałam również paru wielkich pisarzy, paru znakomitych kompozytorów... Są to ludzie skomplikowani.
4.	Film zaczyna się od sceny, w której w domu mistrza zjawia się bardzo młoda kompozytorka Anna Holtz. Ma być jego kopistką, ale także kimś więcej. Znalazłaś się kiedyś w roli Anny Holtz?	E.	Z pewnością stopień ich wewnętrznego napięcia jest tak wielki, że trudno oczekiwać, żeby byli poczciwcami.
5.	Mieliście wówczas poczucie, że wy młodzi coś ważnego z siebie Wajdzie dajecie.	F.	Kiedy zaczęliśmy przygotowania do filmu, pomyślałam, że tak jak ona przyszła do Beethovena, tak ja przyszłam kiedyś do Andrzeja Wajdy. W naszych relacjach było coś podobnego – włącznie z moim ówczesnym przekonaniem, że mogę mistrza poprawiać.

6.	Jak myślisz, w jakim momencie swojej kariery filmowej jesteś obecnie?	G.	Tak, wiem. Zawsze jest w tym coś dwuznacznego, kiedy skłaniasz ludzi do płaczu. To wręcz szantaż emocjonalny wobec publiczności.
7.	To jest wielka władza, wiesz zapewne o tym?	H.	I to w stopniu większym, niż oczekiwałam. Film pokazywany był w San Sebastian, w Toronto i w Tokio, i wszędzie w tym samym momencie jedna trzecia sali płacze.
8.	Widzowie mocno przeżywają pokaz?	I.	W środku filmu jest 14-minutowa scena muzyczna, która kończy się tryumfem kompozytora, właściwie happy endem. Ta scena trzyma widza w emocjonalnym napięciu.
9.	Udało się?	J.	Na pewno. Zapotrzebowanie na energię jest tak duże, że organizm szybciej się zużywa. Nie widzę siebie uprawiającej ten zawód za 20 lat. A nawet nie jestem pewna, że będę miała ochotę nadal robić filmy.
10.	Zauważyłaś, że kręcąc „Kopię mistrza”, byłaś w wieku, jakiego dożył Beethoven? Wiek jest ważny w twoim zawodzie?	K.	Tak, ale jednocześnie zawsze miałam poczucie, że w zamian dostaję tyle samo, jeśli nie więcej. Lekcje od ludzi, którzy swoją twórczością potwierdzili, że mają prawo ich udzielać, są bardzo cenne.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A										

XIX. Po przeczytaniu wypowiedzi różnych osób na temat tolerancji proszę wpisać autorów poniższych opinii.

_____ / 10 p. (10 x 1 p)

Uwaga! Jedną opinię może wyrażać kilka osób.

A. Manuela Gretkowska – pisarka

Uważam, że Polacy to wyjątkowo tolerancyjny naród. Przez prawie 50 lat tolerowali komunizm. Co mogłoby mnie dotknąć? Dotyk fizyczny, jeśli niechciany – odłamki bomby, granatu czy niemodne kratki więzienne, na pewno nie czyjeś poglądy.

B. Jan Peszek – aktor

Nie sądzę, żeby w portret Polaka wpisana była cnota tolerancji. Ciągłe jesteśmy prowincjonalni, pruderyjni i zapatrzeni w siebie. Często i chętnie tolerancję zastępujemy obojętnością. Pasywność nie wymaga przecież żadnego wysiłku. Inność, do której prawo ma każdy człowiek pod warunkiem, że nie przynosi kłopotów otoczeniu, jest szczególnie cenna dla artystów.

C. Jolanta Plakwicz – feministka

Nie spotykam się z otwartą nietolerancją, ale stale się o nią ocieram. Kiedy głośno mówię, że jestem feministką, ludzie milkną i zmieniają temat. Utrwalił się stereotyp feministki, hałaśliwej wariatki, która nienawidzi mężczyzn i pali biustonosze. Ludzie nie chcą wiedzieć, o co walczymy. To też jest nietolerancja.

D. Hanna Hamer – psycholog

Tolerancja to nie tylko pohamowanie wrogości wobec wszystkiego, co inne. To aktywna postawa, szacunek i zrozumienie dla wszelkiej inności. Jest chęcią współpracy mimo istniejących różnic. Osoba tolerancyjna umie akceptować rzeczy na pozór nie do zaakceptowania. Nie jest łatwo być tolerancyjnym.

E. Stanisław Sojka – kompozytor

Jestem człowiekiem czynu, cenię pracowitość, dlatego najtrudniej znieść mi u innych lenistwo, pasywność, niechlujstwo. Myślę, że w kontaktach z ludźmi trzeba być otwartym i przymykać oko na ich wady. Sam staram się być tolerancyjny i zgodnie ze wskazaniami nauki chrześcijańskiej „kochać bliźniego swego”, szanować jego godność i inność.

F. Arkadiusz Nowak – ksiądz

Nie jest tolerancyjny ten, kto godzi się na wszystko. Kto nie reaguje, kiedy sąsiad bije żonę, bo „toleruje” czyjeś konflikty rodzinne. Warunkiem prawdziwej tolerancji jest umiejętność odróżnienia dobra od zła. Wszystko, co nie jest złem, ma prawo istnieć, nawet kiedy dziwi lub szokuje. Inność, która jest przejawem fantazji, zasługuje na sympatię.

G. Bogdan Cichomski – socjolog

Jesteśmy bardziej tolerancyjni niż większość Europejczyków i śmiało możemy porównywać się z Amerykanami, którzy uważani są za ludzi otwartych nawet na najbardziej dziwaczne poglądy i zachowania.

Przykład:

0. Tolerancja oznacza nietykalność cielesną.

Tak uważa: [_A_]

1. Polacy są nietolerancyjni.

Tak uważa: [___] [___]

2. Tolerancja to zrozumienie i szacunek dla innych.

Tak uważa: [___] [___] [___]

3. Polacy są tolerancyjni.

Tak uważa: [___] [___]

4. Tolerancja nie oznacza postawy biernej

Tak uważa: [___] [___] [___]

XX. Proszę – zgodnie z podanym przykładem – połączyć wypowiedzi z kolumny I z wypowiedziami z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabelki.

_____ / 6 p. (6 x 1 p.)

Uwaga! Jeden fragment jest zbędny.

„Dajemy z siebie wszystko” – rozmowa z Mariuszem Daleckim wokalistą zespołu eM

I		II	
0.	- Muzyka zespołów z Trójmiasta ma zawsze wspólną cechę – przestrzenność brzmienia. Podobnie jest w Waszym przypadku. Skąd się to bierze?	A.	- Nasz debiutancki krążek nie został zrealizowany do końca tak, jak chcieliśmy. Wynikło to z nieporozumień między zespołem a realizatorem. Dlatego tym razem postanowiłem sam wszystkiego dopilnować.
1.	- W waszych nagraniach sporo jest melancholii. Czy to efekt samotnych spacerów - jesienią i zimą – po opustoszałych plażach?	B.	- Jedno i drugie. Nie wolno skupiać się tylko na jednym rodzaju emocji – negatywnym czy pozytywnym. Trzeba starać się oddawać całą ich złożoność. Dlatego dzisiaj stawiamy na różnorodność w muzyce i tekstach.
2.	- Czy podczas pracy nad drugim albumem zdarzały się Wam chwile zwątpienia?	C.	To nie jest takie oczywiste. Trzeba wykonywać taką muzykę, która będzie pasowała do formatu rozgłośni. My jesteśmy obecni na falach „Trójki”. Odpowiada im gitarowy rock, który prezentujemy. Ale to z kolei sprawia, że inne stacje radiowe nie chcą nas grać. Tak było w przypadku piosenek z pierwszej płyty. Teraz to się zmienia. Słyszałem, że inne rozgłośnie też puszczaają nowe piosenki eM.
3.	- Jakie w takim razie jest prawdziwe oblicze eM: to piosenkowe i przebojowe, czy to psychodeliczne, zdecydowanie rockowe?	D.	To pewnie wpływ otoczenia naturalnego i klimatu. Przede wszystkim bliskość morza i czyste powietrze. Latem mamy najazd turystów, tłumy na plażach, jest więc kolorowo i wesoło. A jesienią i zimą zupełnie inaczej: pusto, cicho, chłodno. To wywołuje z kolei nostalgię i smutek. Te zmiany w otoczeniu mają ogromne znaczenie dla rodzącej się w Trójmieście muzyki.

4.	- To dlatego, że lubisz nagrywać muzykę, jesteś współproducentem nowego albumu eM?	E.	Właściwie tylko raz. Wymyśliliśmy sobie, że drugi album eM będzie bardziej psychodeliczny, a trafią nań spokojne i rozbudowane kompozycje. Nagraliśmy więc demo i przedstawiliśmy je naszemu wydawcy – Polskiemu Radiu. I spotkaliśmy się z negatywną reakcją. Radio chciało więcej prostych i przebojowych piosenek – takich, jak te z naszego debiutu. Trochę nas to załamało, ale w końcu wzięliśmy się w garść i napisaliśmy kilka nowych utworów o bardziej popowym charakterze. Kiedy wrzuciliśmy je na płytę, okazało się, że wydawca miał rację. Powstał album różnorodny i daleki od jednostajności.
5.	- Czy to komfortowa sytuacja dla zespołu, kiedy płytę wydaje Polskie Radio? Wiadomo chyba, że wasze piosenki będą grane w jego audycjach...	F.	- Czytałem kiedyś książkę o chorych na raka. Wielu z nich, kiedy dowiadywało się, że czeka ich jedynie kilka miesięcy życia, stawało się nadzwyczaj aktywnymi. Podobnie jest z nami. Wiadomo, że zespoły się rozpadają. Zdając sobie z tego sprawę, pracujemy nad każdą płytą tak, jakby miała być naszą ostatnią. W ten sposób za każdym razem dajemy z siebie wszystko.
6.	- W utworze „Rzeczy, których nie ma”, śpiewasz: „Za chwilę nie będzie już nas”...	G.	- W pewnym sensie tak. Ogromną radość przynosi mi tworzenie nowej muzyki i jej nagrywanie. Z natury jestem jednak domatorem. Nie lubię wyjeżdzać. Dlatego trasy koncertowe to dla mnie trudne przeżycie. Ciągle tęsknię za najbliższymi.
7.		H.	- Zgadza się. Część piosenek przygotowanych do nowego albumu – „ <i>Taniec skośnookich delfinów</i> ” – powstała właśnie jesienią. Dlatego mają taki nostalgiczny klimat. Ale są też utwory skomponowane latem – i te są bardziej pozytywne. Spory wpływ miały na nie... sporty wodne, które wspólnie uprawiamy – nurkowanie i surfing.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Fragment dodatkowy
D							

XXI. Proszę – zgodnie z podanym przykładem – połączyć wypowiedzi z kolumny I z wypowiedziami z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabelki.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

Jest wiele sposobów, które mają nas skłonić do kupna.

I		II	
0.	<i>Długa droga do pieczywa</i>	A.	Kupujesz artykuł w przekonaniu, że jest tańszy niż poprzednio. W domu uważnie oglądasz pudełko – metka zaklejona metką. Gdy je odrywasz, okazuje się, że ta z wierzchu ma wyższą cenę.
1.	Miła atmosfera motywuje do zakupów	B.	Ile razy kupujesz jakiś produkt tylko dlatego, że dołączono do niego inny za darmo. Jednak kupując „za darmo”, płacisz za ten ostatni.
2.	Rozmieszczenie towarów	C.	Za najlepsze miejsca do eksponowania towaru uznawane są te półki, które znajdują się na wysokości twojego wzroku, po prawej stronie (najchętniej patrzymy właśnie w tym kierunku).
3.	Nieoczekiwane zakupy	D.	Z głośników płynie muzyka. Im wolniejsza, tym wolniej chodzisz po sklepie i więcej włożysz to koszyka.
4.	Uwaga na towary pierwsze z brzegu	E.	<i>Odpowiednie rozplanowanie przejścia między regałami to kolejny z pomysłów sprzedawców. Artykuły, które znajdują się na regałach ustawionych po drodze do świeżych bułeczek, bez względu na cenę, sprzedają się dużo lepiej niż inne.</i>
5.	Gratis, za który trzeba zapłacić	F.	Pamiętaj, gdy kupujesz artykuły, które mają określoną datę przydatności, zawsze bierz te, które stoją głęboko na półce, dalej od ciebie. Najbliżej ustawiane są te, których termin już upływa.
6.	Oszukana promocja	G.	Obietnicami zapraszają cię do odwiedzenia sklepu. Na miejscu często okazuje się, że tej superokazji nie ma. No, ale skoro już jesteś w sklepie, zaczynasz się po nim rozglądać i... wychodzisz z pełną siatką.
7.	Nagroda za wierność	H.	Zwykle idziesz do określonego stoiska, np. ze słodyczami. Dochodzisz i... zaczynasz wędrować od początku. Tu i tam popatrzysz i masz już pełen koszyk.
8.	Ulotki reklamowe	I.	Na przykład za 120 punktów dostaniesz patelnię. Warto? Nie całkiem. Aby zbierać te punkty, trzeba było zrobić zakupy za 6 000 zł. A patelnia na stoisku kosztuje 45 zł.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
D								

XXII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Kontrowersyjny symbol Warszawy

Pałac Kultury i Nauki został wzniesiony w latach 1952 – 1955 jako „dar Związku Radzieckiego dla Polski”. Projekt wieżowca wykonał radziecki architekt Lew Rudniew na polecenie Józefa Stalina. Autor projektu czerpał natchnienie z rozmaitych wzorów; odwiedził wiele polskich miast, aby zapoznać się z ich architekturą, podróżował także do amerykańskich metropolii. W rezultacie, oprócz dominującego socrealizmu w budowlu można zauważyć wpływy także innych stylów architektury. Przygotowując miejsce pod plac budowy, zdecydowano się radykalnie zmienić centrum miasta. Zlikwidowano 8 ulic, stanowiących serce stolicy. W całości przestała istnieć ulica Wielka, znana od około 1767 r., rozebrano też wiele zabytkowych budynków.

Budowla od początku budziła sprzeczne emocje nie tylko mieszkańców stolicy. Jedni uznali ją za awangardowy symbol miasta, inni dostrzegali jej architektoniczne bezguście, zdeorganizowanie urbanistycznego porządku śródmieścia. Jak dotąd Pałac jest najwyższym budynkiem w Polsce, mierzy 230,68 m wysokości, ma 42 kondygnacje i 3288 pomieszczeń. Na 30. piętrze na wysokości 114 m znajduje się taras widokowy, skąd roztacza się wspaniała panorama miasta. Pałac zawsze stanowił obiekt użyteczności publicznej. Mieszczą się tutaj teatry, multikino, sale widowiskowe, restauracje, kawiarnie, szkoły wyższe, obiekty sportowe, Muzeum Techniki.

W sylwestrową noc 2000 r. na szczycie Pałacu Kultury został odsonięty drugi co do wielkości w Europie zegar o średnicy tarczy 6 metrów. Jest to zarazem najwyższy położony zegar wieżowy na świecie. 22 lipca 2005 r. Pałac świętował jubileusz pięćdziesięciolecia. Przy tej okazji odbyły się dyskusje o znaczeniu obiektu i jego dalszych losach. Jak na początku, tak i dzisiaj, Pałac ma swoich zwolenników, którzy wysunęli projekt wpisania go na listę zabytków, oraz przeciwników domagających się zburzenia budowli. Mimo nowych wieżowców, które powstały w otoczeniu Pałacu, jest on nadal uważany za najbardziej znany budynek w Warszawie i kojarzony ze stolicą bardziej niż Syrenka czy Kolumna Zygmunta.

		P	F	BI
0.	<i>Przykład: Pałac został zbudowany w połowie XX wieku.</i>	X		
1.	Warszawiacy planowali budowę innego obiektu zamiast Pałacu.			
2.	Plan architektoniczny Pałacu był dziełem radzieckiego architekta.			
3.	Pałac stanął kosztem kilku popularnych ulic oraz zabytkowych budynków.			
4.	Warszawiacy entuzjastycznie powitali nowy wieżowiec.			
5.	Pałac chętnie odwiedzają turyści.			
6.	Pałac Kultury przewyższa wszystkie budynki w Polsce.			
7.	Taras widokowy znajduje się na najwyższym piętrze.			
8.	W Pałacu odbywają się zawody sportowe.			
9.	Warszawiacy hucznie świętowali odsonięcie zegara na Pałacu.			
10.	Pałac jest jednym z symboli stolicy.			

XXIII. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Dwa i pół miliarda haseł, ponad 200 wersji językowych, miliony czytelników oraz setki tysięcy autorów na całym świecie – tak w statystycznym zestawieniu przedstawia się Wikipedia, czyli stworzona oddolnie przez samych internautów wirtualna encyklopedia.

26 września 2001 r. Paweł Jochym, doktor fizyki PAN, dał początek polskiej edycji tego szalonego pomysłu. Jako pierwszy pomógł mu lekarz Krzysztof Jasiutowicz, potem dołączyli następni. Wikipedia stała się największą encyklopedią w Polsce i czwartą na świecie. Jej fenomen polega na tym, że hasła tworzone są na bieżąco przez samych internatów. W tym przypadku nie ma podziału na piszących i czytających. Odbiorcy są jednocześnie autorami, recenzentami i korektorami. Nie ma żadnego zespołu redakcyjnego ani sztabu specjalistów odpowiedzialnych za dane dziedziny. Są za to pasjonaci, którzy poświęcają swój czas, by dzielić się wiedzą z innymi. Wikipedyści - bo tak o sobie mówią twórcy internetowej encyklopedii – za swoją pracę nie pobierają żadnego wynagrodzenia. Wystarcza im satysfakcja z tego, co robią. Nikt też nie rości sobie praw autorskich do publikowanych informacji. Funkcjonują one na zasadzie wolnych licencji, można więc je wykorzystywać za darmo w dowolny sposób. Zresztą trudno byłoby ustalić ostatecznego autora danej notatki. Każdy internauta może bowiem coś zmienić. Dlatego twórcy nie przywiązują się do swoich tekstów, bo wiedzą, że lada moment ktoś je zaktualizuje, uzupełni lub poprawi. Z takiej możliwości korzystają setki tysięcy ochotników na całym świecie. Ludzie w zaciszach swoich domów opracowują kolejne hasła oraz sprawdzają czy te, które już zostały napisane, nie zawierają błędów. Społeczność wikipedystów dba także o to, aby wpisy redagowane były w możliwie obiektywny sposób.

Wikipedia jest bardzo egalitarna, nie ma znaczenia, czy ktoś jest uczniem liceum, czy profesorem. Jej celem jest zebranie całej ludzkiej wiedzy, ale żeby tego dokonać, potrzeba pomocy wszystkich, nie tylko tych najbardziej wykwalifikowanych.

Tak anarchiczne podejście do wiedzy sprawia jednak, że czasami kwestionowana jest nieomyślność Wikipedii. Trzeba się jednak sporo naszukać, żeby znaleźć błąd w jakimś artykule. Według ekspertyz wiarygodność anglojęzycznej Wikipedii wypada znakomicie. Polska wersja nie jest gorsza i choć jej artykuły są objętościowo mniejsze od tych angielskich, to ich jakość jest bardzo podobna.

		P	F	BI
0.	Przykład: Wikipedia to wirtualna encyklopedia stworzona przez zawodowych informatyków.		X	
1.	Twórcy polskiej wersji Wikipedii pomógł w realizacji pomysłu lekarz Jasiutowicz.			
2.	Użytkownicy tej encyklopedii nie mogą być autorami haseł.			
3.	Wikipedyści są za swoją pracę hojnie wynagradzani.			
4.	Autorzy wybranych haseł odsprzedają swoje prawa autorskie.			
5.	Internauci mają prawo nanosić wszelkie poprawki do zamieszczanych tam haseł.			
6.	Użytkownicy wirtualnej encyklopedii należą do wąskiej elity składającej się z uczniów i profesorów.			
7.	Niedawno zakwestionowano profesjonalizm twórców Wikipedii.			
8.	Błędy w hasłach można znaleźć bez problemu.			
9.	Wiarygodność polskiej wersji jest trochę mniejsza.			
10.	Artykuły polskojęzyczne zawierają nieco mniej informacji.			

XXIV. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Posiadanie psa kojarzyło mi się do tej pory z jedną wielką udręką. Deszcz czy śnieg, trzeba wychodzić na spacer, stworzenie to nie samochód, żeby raz na jakiś czas go zatankować, trzeba je karmić. To z kolei oznacza, że należy kupować mu pożywienie. Nie można gdzieś na dłużej pójść, a co dopiero wyjechać. Nie mówiąc, że może zachorować, a wtedy trzeba wędrować po lecznicach. A poza tym, co tu ukrywać, brudzi i śmierdzi.

Z tym większym zdziwieniem przyjąłem fakt, że owczarek tak łagodnie i bezboleśnie wszedł w moje życie. Chętnie wychodziłem z nim, a raczej wynosiłem go na spacer. Z wielkim zapałem przygotowywałem „michę”, gotując rosółki, ucierając warzywa i dodając do jedzenia odpowiednich witamin. Cesałem go, zmieniałem opatrunki, obserwowałem, jak goją się rany. A co najważniejsze, robiłem to wszystko z ogromną radością. Nareszcie miałem kogoś, o kogo mogłem dbać, kim mogłem się zajmować i komu byłem potrzebny. Pies jak nikt inny potrafił to docenić. Kiedy wracałem do domu, cieszył się bardziej niż rencista każdego dziesiątego na widok listonosza. Gdy stawiałem mu pełną michę, radośnie szczekał, a kiedy go cesałem, lizał mnie po rękach.

Kiedyś w jakiejś mądrej książce przeczytałem, że to, co się daje, wraca później w dwójnasób. Przekonałem się, że to święta prawda.

Już pierwszego dnia powstał problem imienia. Oczywiście pies musiał mieć wcześniej jakieś imię, ale przecież nie mogłem siedzieć przed nim z encyklopedią, czytać po kolei wszystkie hasła i patrzeć, na które zareaguje. Trzeba było go jakoś nazwać. Obawiałem się, że zwierzak nie przyzwyczai się do nowej nazwy, jednak mój przyjaciel rozwiązał te obawy. Zobaczysz - mówił - po tygodniu będzie reagował, jakby urodził się z tym imieniem.

I rzeczywiście, reagował już pierwszego dnia, zaraz po tym, jak je wymyśliłem. Sprawa nie była wcale prosta, bo chciałem, żeby pies wabił się godnie i oryginalnie. Po kilku minutach zastanawiania się wpadłem na właściwy trop. „Czego – myślałem – zawsze najbardziej brakuje autorowi? Oczywiście dobrej pointy”. A tym sposobem pointę będę miał zawsze przy sobie. I została Pointa.

		P	F	BI
0.	Przykład: Można znaleźć podobieństwa między psem a samochodem.		X	
1.	Narrator sądził, że posiadanie psa ogranicza swobodę właściciela.			
2.	Pies był okazem zdrowia.			
3.	Pies był karmiony suchą karmą.			
4.	Narrator jeszcze nigdy nikim się nie opiekował.			
5.	Poprzedni właściciel psa był listonoszem.			
6.	Życie potwierdziło mądrość wyczytaną przez narratora w książce.			
7.	Pies wcześniej należał do kogoś innego.			
8.	Narrator był pewien, że pies polubi swoje imię.			
9.	Wybór imienia dla psa był trudny.			
10.	Właściciel psa był rencistą.			

XXV. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

Wielka karta polskiej tolerancji

28 stycznia 1573 roku szlachta uchwaliła głośną ustawę tolerancyjną, znaną w historii pod nazwą konfederacji warszawskiej. W ustawie tej zabraniano zmuszać siłą do przyjmowania innej wiary.

Uchwalono ją w czasie bezkrólewia (po śmierci ostatniego przedstawiciela dynastii Jagiellonów, Zygmunta Augusta). Z jednej strony chodziło o zabezpieczenie spokoju i porządku na terenie olbrzymiego państwa polsko-litewskiego, z drugiej natomiast o ochronę Rzeczypospolitej przed wybuchem walk religijnych, jakie niszczyły wówczas całą niemal zachodnią Europę.

Szlachta zobowiązywała się w konfederacji walczyć zbrojnie z władzą świecką, gdyby ta nie chciała uszanować wolności sumienia „różniących się w wierze” (innowierców). Ponieważ ustawa nie mówiła, o jakie tu wiary chodzi, prowadziła do istnienia w Rzeczypospolitej szlacheckiej przeróżnych sekt i Kościołów. Była więc najbardziej tolerancyjnym w ówczesnej Europie aktem tego typu (w innych państwach przyznawano ograniczone swobody religijne tylko jednej – jak we Francji czy w Niemczech – mniejszości religijnej). Inaczej też niż w tych krajach, konfederacja była tylko akceptacją faktycznej sytuacji (tj. wolności religijnych szlachty, istniejących już co najmniej od połowy XVI wieku).

O ile na zachodzie Europy edykty tolerancyjne (obowiązujące w praktyce dość krótko) wydawali tylko władcy, to uchwalona w Warszawie ustawa była dziełem zbiorowym, mówiącym o dużej dojrzałości społeczeństwa szlacheckiego. Ono to, w trosce o dobro wspólnego państwa i jego obywateli, umiało zapomnieć o antagonizmach religijnych. Chociaż religia katolicka pozostała nadal religią główną, to jednak ludzie innej wiary mieli dostęp do wszystkich urzędów.

Ustawa stała się obowiązującym prawem na wiele lat i chroniła również interesy szlachty niekatolickiej (przyznawała jej m.in. prawo do posiadania szkół i drukarni).

		P	F	BI
0.	Przykład: Konfederacja warszawska była dokumentem prawnym.	X		
1.	Konfederacja warszawska była znana niewielkiej tylko grupie osób.			
2.	Ustawę tę uchwalono za czasów Zygmunta Augusta.			
3.	Państwo polsko-litewskie było największym państwem w Europie.			
4.	Konfederacja warszawska chroniła władzę świecką przed szlachtą innowierczą.			
5.	W Rzeczypospolitej szlacheckiej istniało bardzo niewiele sekt.			
6.	Francja i Niemcy były w XVI-wiecznej Europie krajami mniej tolerancyjnymi niż Polska.			
7.	O wolności religijnej w Polsce w można mówić dopiero od roku 1573.			
8.	Konfederacja warszawska świadczy o mądrości XVI-wiecznej szlachty.			
9.	Najwięcej urzędów w XVI-wiecznej Polsce mieli katolicy.			
10.	Ustawa zmuszała szlachtę niekatolicką do zakładania szkół i drukarni.			

XXVI. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

_____ / 8 p. (8 x 1 p.)

Tajemniczy szkielet

Osiem szkieletów i dwa doły wypełnione kośćmi – to pierwsze wyniki prac archeologicznych w krypcie kościoła św. Mikołaja w Gdańsku. Jedna z pochowanych tam osób nie miała głowy. A właściwie miała ją, ale... pod pachą.

Wykopaliska prowadzone są nie tylko w krypcie, ale i na terenie przeznaczonym pod budowę Centrum Dominikańskiego po południowej stronie kościoła św. Mikołaja. Choć archeolodzy spodziewali się odkryć coś interesującego, efekty ich prac przeszły najśmielsze oczekiwania. Dziś wszystko wskazuje na to, że ekipa z Uniwersytetu Warszawskiego może dostarczyć sensacyjnych informacji nie tylko na temat powstania Gdańska, ale również obyczajów i misyjnych kontaktów XIV-wiecznych mnichów.

O pomoc w zidentyfikowaniu tajemniczego szkieletu poproszono antropologa prof. Karola Piaseckiego, który szybko ustalił, że osobnik z głową pod pachą był mężczyzną w podeszłym – jak na ówczesne czasy – wieku, miał 60-65 lat. Raczej w dobrym zdrowiu, chociaż użębienie miał wyjątkowo zniszczone. Trudno było określić, kiedy stracił głowę, ponieważ nie zachowała się jego szyja.

Dominikanin ojciec Marek Grubka, nadzorujący wykopaliska ze strony zakonu, ma własny pomysł na rozwiązanie zagadki. Wiadomo, że szkielet pochodzi z XIV wieku. Dokumenty zakonne odnotowały, że w czasie jednej z wojen polsko-krzyżackich przeor gdańskich dominikanów został zabity mieczem za popieranie króla polskiego. W średniowieczu na czele zakonów stali najczęściej ludzie w podeszłym wieku, co przemawiałoby po części za hipotezą ojca Marka.

		P	F	BI
0.	Przykład: W Gdańsku ma powstać Centrum Dominikańskie.	X		
1.	Archeolodzy są rozczarowani dotychczasowymi odkryciami.			
2.	Profesor Piasecki zgadza się z ojcem Grubką, że szkielet należał do XIV- wiecznego przeora.			
3.	Archeolodzy nie odnaleźli wszystkich części tajemniczego szkieletu.			
4.	Dominikanie biorą udział w wykopaliskach.			
5.	Najwięcej zakonnych dokumentów spisano w XIV w.			
6.	Dokumenty mówią, że zabity w XIV w. przeor miał 60-65 lat.			
7.	W średniowieczu młodzi ludzie stanowili w zakonach mniejszość.			
8.	Dominikanie byli neutralni w konfliktach polsko-krzyżackich.			

XXVII. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości. Pierwsze rozwiązanie jest przykładem.

_____ / 10 p. (20 x 0,5 p.)

Matematyka jak krojenie chleba.

Prawdę [b   ]⁰, nie mogę sobie przypomnieć jakichkolwiek skierowanych bezpośrednio [_____]¹ mnie aktów wychowywania. Skoro tak, nie pozostaje mi nic innego, niż [_____]², że albo wcale mnie nie wychowywano, albo też ze względu na powszedniość tego procesu nie dostrzegałem, [_____]³ jestem jego przedmiotem.

Pewne fakty z [_____]⁴ zdają się wskazywać na drugą z tych ewentualności. Moja droga zawodowa jest bliska matematyce – czy to skutek wychowania, może nawet indoktrynacji ze strony rodziców, którzy byli matematykami? Przeczy temu jednak inny fakt - prawie do matury wahałem się co do kierunku studiów, chciałem [_____]⁵ już to chirurgiem, już to filologiem klasycznym, z przewagą na rzecz tego ostatniego, [_____]⁶ dlatego, że łatwiej było ćwiczyć [_____]⁷ z poezji łacińskiej, niż znaleźć chętnych do poddania się moim zabiegom medycznym. O ostatecznym wyborze studiów – astronomii – zdecydowały z rozmachem [_____]⁸ uroczystości Roku Kopernikańskiego 1953/54, czyli raczej propaganda niż wychowanie. Natomiast o tym, że stałem się informatykiem, zdecydował zbieg okoliczności.

A jednak może to nie całkiem tak było. Moje dzieciństwo [_____]⁹ w strasznych czasach - nie było Internetu ani telewizji, radio co prawda było, ale nie wolno było go słuchać. Do kina się nie chodziło, teatru godnego tej nazwy też nie było. Były natomiast książki. Jak daleko moja pamięć [_____]¹⁰, czytano mi - najpierw bajki, potem rzeczy nieco poważniejsze: „W pustyni i w puszczy”, „Tajemniczą wyspę”, „Chatę wuja Toma”. Jeśli chciałem, a bardzo chciałem, dłużej [_____]¹¹ wspaniałe przygody, musiałem zacząć sam czytać. Pochłaniałem więc wszystko, co mi w [_____]¹² wpadło, byle więcej, byle dłużej. Kiedy nie rozumiałem słów, pokazano mi, jak się posługiwać [_____]¹³ i „Małą encyklopedią” Arcta. Domownicy prowadzili ze mną rozmowy o książkach, bawili się w „co by było, gdyby” i wymyślanie dalszych ciągów.

A jak to było z tą matematyką? Nigdy nie uważałem jej za [_____]¹⁴ ważną umiejętność. Ona była w domu zawsze, jak coś najwzyczajniejszego pod słońcem: jak odkręcanie i zakręcanie kranu, krojenie chleba czy szorowanie podłogi. Owszem, były z nią czasem problemy: jak ułożyć ładne zadanie lub który dowód jest najpiękniejszy. Liczyła się estetyka matematyki; trudność jakoś nigdy mi się z nią nie kojarzyła.

Podobnie z uczeniem innych. W domu była to sprawa centralna. Jak nie tajne komplety, to [_____]¹⁵ klasówek albo korekta skryptu. Dość późno uświadomiłem sobie, że nie wszyscy dorośli są nauczycielami; do dziś każdy inny [_____]¹⁶ uważam za nieco egzotyczny.

Kiedy po wojnie poszedłem do szkoły, [_____]¹⁷ nie umiałem pisać; ładnie stawiać liter nie nauczyłem się nigdy, ale byłem czytany i wygadany. W sierpniu kupowało się [_____]¹⁸ do następnej klasy, a ja w połowie września kończyłem ich lekturę. Resztę roku mogłem poświęcić właściwie, na co chciałem. Maturę zdałem pięć miesięcy przed

17. urodzinami na samych piątkach (co nie było szczególnie trudne) i z [_____]¹⁹ oceną ze sprawowania: zbyt szczerze powiedziałem pani dyrektor, co myślę o niedopuszczeniu do matury najlepszego piłkarza w klasie. Studia też mi jakoś szybko i bez problemów zleciały; 18 lat po maturze odebrałem w Belwederze patent profesorski.

Co było napędem curriculum mojej vitae? Myślę, że ciekawość i chęć konfrontowania wyobraźni z rzeczywistością, czymkolwiek ona jest. Dwie podstawowe [_____]²⁰ służyły mi niezmiennie – nawyk szybkiego i dokładnego czytania oraz zamiłowanie do estetycznego fadu. Więc może faktycznie tak mnie wychowano. A że uprawiam informatykę, no cóż, to właśnie jest przypadek.

Przykład:

0.	a. powiedzą	b. powiedziawszy	c. mówią	d. stwierdzając
1.	a. o	b. dla	c. ku	d. przy
2.	a. znać	b. uznać	c. wiedzieć	d. przyznawać
3.	a. iż	b. gdyż	c. żeby	d. aby
4.	a. mojej kariery	b. mojego życiorysu	c. mojego domu	d. mojej drogi
5.	a. dostać	b. pracować	c. zostać	d. stawać się
6.	a. może być	b. być może	c. przecież	d. zwykle
7.	a. przekłady	b. przykłady	c. podkład	d. tłumaczenia
8.	a. obchodzące	b. przechodzone	c. obchodzone	d. świętujące
9.	a. upłynęło	b. upłynęłoby	c. upłynie	d. upływa
10.	a. rośnie	b. idzie	c. sięga	d. kojarzy
11.	a. czuć	b. przeżywać	c. oglądać	d. doświadczać
12.	a. ręce	b. głowę	c. torbę	d. oczy
13.	a. podręcznikiem	b. długopisem	c. słownikami	d. komputera
14.	a. właśnie	b. szczególnie	c. zwyczajnie	d. istotnie
15.	a. poprawianie	b. rozwiązywanie	c. pisanie	d. przepisywanie
16.	a. wygląd	b. charakter	c. zawód	d. czyn
17.	a. w ogóle	b. wbrew	c. tylko	d. nie tylko
18.	a. ubrania	b. ołówki	c. podręczniki	d. teczkę
19.	a. zawyżoną	b. dobrą	c. obniżoną	d. podwyższoną
20.	a. narzędzia	b. właściwości	c. rzeczy	d. instrumenty

XXVIII. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości. Pierwsze rozwiązanie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Jestem fanatycznym wielbicielem „Trylogii” Sienkiewicza, a najbardziej lubię właśnie „Ogniem i mieczem”, od pierwszych kart poczynając, od genialnego [a   ]⁰ Dzikich Pól, które stały się dla kolejnych pokoleń czytelników [_____]¹ wręcz bajeczną, magiczną. Na tym rozległym tle opowiada pisarz dzieje wojny polsko-ukraińskiej, która [_____]² parę kochanków: Jana Skrzetuskiego i Helenę Kurcewiczównę. Jest też „ten trzeci” – zakochany w Helenie do [_____]³ przywódca kozacki Jur Bohun. Wątek romansowy stanowi poniekąd [_____]⁴ głównego konfliktu – równolegle toczy się „wojna trzech serc”.

Scenariusz filmu Jerzego Hoffmana idzie dość wiernie tropem kolejnych rozdziałów, ale pewne wątki, sceny i [_____]⁵ musiały zostać pominięte; wszystkiego żadną miarą nie dało się przecież [_____]⁶ w trzygodzinnej adaptacji. Po premierze prasowej reżyser dostał [_____]⁷ na stojąco. Jak najbardziej słusznie. Bardzo stęskniliśmy się za normalnym, [_____]⁸ filmem polskim, który nie będzie nieudaną kopią zachodnich [_____]⁹ kinowych. Film „Ogniem i mieczem” okazał się sukcesem, co jest przede wszystkim [_____]¹⁰ reżysera, ale także scenografów, kostiumologów i całej ekipy technicznej.

Przykład:

0.	a. opisu	b. zapisu	c. przepisu	d. napisu
1.	a. obszarem	b. powierzchnią	c. przestrzenią	d. granicą
2.	a. podziela	b. rozdziela	c. przedziela	d. udziela
3.	a. gorączki	b. choroby	c. czerwoności	d. szaleństwa
4.	a. dopełnienie	b. spełnienie	c. wypełnienie	d. napętnienie
5.	a. postawy	b. postacie	c. posady	d. postury
6.	a. wepchnąć	b. spakować	c. pomieścić	d. wsadzić
7.	a. oklaski	b. kwiaty	c. nagrodę	d. gratulacje
8.	a. uczciwym	b. właściwym	c. porządnym	d. zadbanym
9.	a. podbojów	b. osiągnięć	c. sukcesów	d. przebojów
10.	a. przysługą	b. usługą	c. postugą	d. zastugą

XXIX. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości. Pierwsze rozwiązanie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Francuz baron Pierre de Coubertin dla swego pomysłu wskrzeszenia igrzysk zdobył [__c__]⁰ rządu i króla Grecji. Na odbudowę starożytnego stadionu u stóp Akropolu zorganizował [____]¹ pieniędzy, ale kwesta nie przyniosła efektów. Dopiero gdy jeden z najbogatszych greckich kupców Giorgios Averoff ofiarował [____]² sumę oraz materiały budowlane, powstał w końcu wymarzony stadion.

Dziwna była ta pierwsza olimpiada. Do programu [____]³ antyczną konkurencję rzutu dyskiem nigdzie poza Grecją nieuprawianą. W trakcie konkursu gospodarze [____]⁴ prowadzenie, ale gdy w pewnym momencie jeden z zawodników wyjaśnił rywalowi z Ameryki, jak [____]⁵ trzymać w dłoni dysk, ten z miejsca rzucił ponad 29 m i wygrał!

Pływanie rozgrywano na [____]⁶ morzu. 18-letni Węgier Alfred Hajos zwyciężył na dystansie 100 m, a następnie, mimo iż z opóźnieniem, dowieziono go na zawody na 1200 m, [____]⁷ pokonał rywali. Król Jerzy I z podziwem zapytał, gdzie tak wspaniale nauczył się pływać tak młody człowiek? – W wodzie, Wasza Wysokość! – [____]⁸ mistrz.

Największą sławę osiągnął grecki listonosz Spyros Louis, który wygrał maraton. Gdy królewscy synowie na ramionach przynieśli go przed [____]⁹ władcy, ten zapewnił zwycięzcę, iż spełni każde jego życzenie. Spyros poprosił wtedy o uwolnienie przyjaciela, który nie zapłacił podatków. A że mistrz był żonaty i miał dwoje dzieci, nie został [____]¹⁰ Averoffa, który obiecał wcześniej, że Grekowi, zwycięzcy maratonu, ofiaruje rękę swojej córki.

Przykład:

0.	a. podparcie	b. oparcie	c. poparcie	d. odparcie
1.	a. zapłatę	b. ofiarę	c. opłatę	d. zbiórkę
2.	a. zakaźną	b. wyraźną	c. pokaźną	d. żelazną
3.	a. zaprowadzono	b. wprowadzono	c. doprowadzono	d. sprowadzono
4.	a. otoczyli	b. objęli	c. wzięli	d. otrzymali
5.	a. prawidłowo	b. pomysłowo	c. przebojowo	d. przekrojowo
6.	a. pełnym	b. całym	c. zupełnym	d. całkowitym
7.	a. podwójnie	b. powtórnie	c. dwukrotnie	d. obustronnie
8.	a. oddał	b. odbił	c. odmówił	d. odparł
9.	a. czoło	b. zaplecze	c. oblicze	d. policzki
10.	a. teściem	b. zięciem	c. stryjem	d. następcą

XXX. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości. Pierwsze rozwiązanie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Czas płynie obecnie Polakom na dwa skrajnie różne sposoby. Bezrobotnym wlecze się wolno, ale przybywa tych, którzy mają go za mało i których dręczy poczucie, że [__c__]⁰ on za szybko. Pracownicy firm w wielkich miastach, gdzie rządzi konkurencja, ale także ci, którzy biegną co dzień od zajęcia do zajęcia, żeby [_____]¹ rodzinę, kompletnie się gubią, gdy raptem dostają w prezencie trochę więcej czasu, niż potrzeba na codzienną gonitwę. Polacy należą do najciężiej pracujących ludzi w Europie. [_____]² się na umowy-zlecenia, pólstaty, na niezależne doradztwo i co tam jeszcze. Pracodawcy wymagają [_____]³ i chcą mieć możliwość bezpośredniego kontaktu z pracownikiem. Przed erą poczty elektronicznej i komórki było to utrudnione. Teraz skracają one czas [_____]⁴ kontaktu, dając obu stronom władzę nad budżetami czasu. Ale owa łatwość powoduje utrzymanie się stanu gotowości z obu stron. Praca wciska się w wolny czas wszystkimi szczelinami, zaśmieca go, przyspiesza. Wdziera się w prywatność, a życie rodzinne [_____]⁵ smakowania, delektowania się czasem, powolności. [_____]⁶ szybciej przeczytać dzieciom bajki ani szybciej spacerować po parku. Rośnie w cenę umiejętność robienia różnych rzeczy [_____]⁷, bo jeśli nie szybko i krócej, to jakie jest jeszcze inne wyjście? Ludzie ciągle poganiani przez czas biorą się w wolne dni do odrabiania zaległości. Rano wyjazd w góry, wieczorem – nad morze. Szybkość, pośpiech, pęd nie są same w sobie czymś złym. [_____]⁸ one jednak samobójcze w niewprawnych rękach. Oddanie się całkowicie pośpiechowi zrywa kontakt człowieka z samym [_____]⁹. Nie można na to pozwolić. Zamieńmy nasze [_____]¹⁰ długie weekendy w wyspy nicnierobienia.

Przykład:

0.	a. pływa	b. przepływa	c. upływa	d. wy pływa
1.	a. zatrzymać	b. wytrzymać	c. zbudować	d. utrzymać
2.	a. Trudnią się	b. Angażują się	c. Zatrudniają się	d. Zatrudnią się
3.	a. dyskrecji	b. zdolności	c. dyspozycyjności	d. zaradności
4.	a. powiązania	b. nawiązania	c. zawiązania	d. związania
5.	a. życzy sobie	b. pragnie	c. nakłania	d. wymaga
6.	a. Nie da się	b. Nie nada się	c. Nie pozwala się	d. Nie wyda się
7.	a. od razu	b. naraz	c. razem	d. zaraz
8.	a. Zostają	b. Pojawiają się	c. Stają się	d. Ujawnią się
9.	a. siebie	b. sobą	c. sobie	d. się
10.	a. zabawowe	b. zbawione	c. zabawne	d. zbawienne

XXXI. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości. Pierwsze rozwiązanie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Kolejny rok swojej [**b**   ]⁰ rozpoczął Uniwersytet Trzeciego Wieku w Poznaniu. Jest on widziany jako [_____]¹ organizacja pozarządowa, która wspiera [_____]² seniorów. Uniwersytet ma ponad 1400 „studentów”. Tylu [_____]³ raz w tygodniu, najczęściej w soboty, spotyka się na [_____]⁴, a w inne dni tygodnia na warsztatach i kursach. Tematyka zajęć jest [_____]⁵: społeczna, zdrowotna, gerontologiczna. Są też zajęcia i wykłady związane z [_____]⁶ środowiska, historią nauki i sztuki. Wiek słuchaczy jest bardzo [_____]⁷; najliczniejszą grupę stanowią osoby, które nie [_____]⁸ 60. roku życia, ale wielu słuchaczy ukończyło 70, a kilkunastu – nawet 80 lat. Na tym uniwersytecie można studiować długo, nie [_____]⁹ semestrów i lat, niektórzy więc [_____]¹⁰ z tego przywileju już 20 lat.

Przykład:

0. a. nauki

b. działalności

c. aktywności

d. ruchu

1. a. droga

b. ważna

c. bezcenna

d. finansowa

2. a. aktywność

b. bierność

c. ruch

d. pomysłowość

3. a. widzów

b. czytelników

c. obserwatorów

d. słuchaczy

4. a. konsyliach

b. wywiadach

c. konferencjach

d. wykładach

5. a. wąska

b. liczna

c. szeroka

d. ograniczona

6. a. obroną

b. ochroną

c. opieką

d. czyszczeniem

7. a. zróżnicowany

b. wyrównany

c. skomplikowany

d. podobny

8. a. zamknęły

b. zdobyły

c. dostały

d. ukończyły

9. a. licząc

b. dbając

c. chwając

d. ucząc

10. a. czerpią

b. korzystają

c. wyciągają

d. biorą

XXXII. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia w ramce są niepotrzebne.

powstania	korzysta się	sprzyja	pamiętnikarskie
ograniczeń	stara się	pomaga	sprawdza się
dysponować	pozycji	adresowe	zależy
			kompletu
			rozwoju

Współczesnemu czytelnikowi .....**zależy**.....⁰ przede wszystkim na pozyskaniu .....¹ pełnych tekstów bez zbędnych formalności, długiego oczekiwania i .....² dostępu (np. stare zniszczone mikrofilmy). Najchętniej .....³ ze zbiorów bibliotecznych za pośrednictwem Internetu z komputera domowego. W przypadku materiałów archiwalnych, którymi biblioteki mogą .....⁴ bez naruszania prawa, najlepszym sposobem na spełnienie tych oczekiwań wydaje się udostępnianie ich poprzez sieć, co również .....⁵ zachowaniu niszczących materiałów. Tym oczekiwaniom .....⁶ sprostać Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa, do której .....⁷ przyczynia się od 2004 r. Biblioteka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obok Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk posiada ona największą liczbę .....⁸ on line, w tym poszukiwane książki .....⁹ kolekcje tematyczne związane z historią regionu. Dużą popularnością cieszą się również zbiory .....¹⁰ dawne edycje materiałów źródłowych oraz zbiory ikonograficzne. Stopniowo wprowadzane są stare gazety i czasopisma regionalne.

XXXIII. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia w ramce są niepotrzebne.

światła	~~huśtawka~~	stres	self-poczucie	
pieniędzy	organism	kaprysy	zadania	strach
wykonanie	zachowanie	metoda	spacer	słuchanie

Stres pogodowy powoduje nerwowość

Pogodowa .....~~huśtawka~~.....⁰ zakłóca u niektórych osób gospodarkę hormonalną i wtedy do mózgu docierają informacje o zagrożeniu, choć takiego w rzeczywistości nie ma. Ale .....¹ zaczyna produkować zwiększone ilości adrenaliny. Jesteśmy wówczas zdenerwowani, choć nie wiemy dlaczego. Jedyna .....², by pozbyć się takiego uczucia, to relaks. Warto pamiętać, że napięcie rozładuje tylko to, co sprawi nam przyjemność. Taniec, czytanie książki, ...³ czy zabawa z psem, przytulenie się do kogoś bliskiego, przejażdżka samochodem – to dobre strategie walki z napięciem. Gdy mamy gorsze dni związane z pogodą, radzę unikać hałasu, który bardzo nasila .....⁴. Polecam odpoczynek w wygodnym fotelu i .....⁵ nastrojowej muzyki.

Jeśli natomiast nasze złe self-poczucie jest wywołane brakiem .....⁶, warto zadbać o jasne oświetlenie w domu, ale też wychodzić choćby na krótkie spacer, nawet jeśli dzień jest pochmurny.

Meteopatia często wpływa także na .....⁷ w stosunku do innych ludzi. Osoba, która reaguje na zmianę pogody, powinna więc uprzedzić kolegów z pracy i szefa, że gwałtownie reaguje na .....⁸ pogody. Wtedy łatwiej będzie jej uniknąć wielu niepotrzebnych konfliktów.

W czasie, gdy mamy złe .....⁹, nie bierzmy sobie na głowę dodatkowych obowiązków, jak generalne porządki czy nadprogramowe .....¹⁰ w pracy. Zadbajmy natomiast o to, by się dobrze wyspać.

XXXIV. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia w ramce są niepotrzebne.

świętego	pierwszego	malarzem	autoportretami	
prezenty	charakteru	artysty	dzisiaj	czasem
cuda	dzieci	obrazu	życia	~~lat~~

Tajemnica Mikołaja

Święty Mikołaj ma już ponad 1700 .....~~lat~~.....⁰ Historycznie był biskupem Miry w Azji Mniejszej (zmarł w 342 roku), ale ze względu na niezwykłą szlachetność .....¹ i to, jak postępował w życiu (między innymi cały swój majątek rozdał biednym), z .....² stał się pierwowzorem postaci, która przynosi dzieciom prezenty. Legendy mówią, że potrafił też czynić .....³. Wizerunek Mikołaja, który dzisiaj znamy, pojawił się dopiero w 1931 roku jako reklama firmy The Coca-cola Company. Postać miłego staruszka z siwą brodą i w czerwonym ubraniu stworzył rysownik Haddon Sundblom. Do .....⁴ portretu Mikołaja pozował Lou Prentce, emerytowany sprzedawca, sąsiad .....⁵. Sundblom pracował nad portretem sympatycznego starszego pana w czerwonym stroju przez następne 30 lat. Kiedy sąsiad umarł, w następnych wcieleniach .....⁶ artysta rysował już własną twarz. Dlatego późniejsze Mikołaje były w rzeczywistości .....⁷ Sundbloma, publikowały je znane magazyny, jak „National Geographic”.

Sezon Świętego Mikołaja trwa .....⁸ od 6 grudnia do Nowego Roku, ale listy z życzeniami i prośbami o .....⁹ można wysyłać przez cały rok. Wszystkie .....¹⁰ wiedzą, że Mikołaj mieszka w swojej wiosce koło Rovaniemi w Finlandii.

XXXV. Proszę uzupełnić tekst słowami z ramki. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia w ramce są niepotrzebne.

ekranie	bystrego oka	dobrego słuchu	ożywione dyskusje
zamieszczają	w gładkiej kłamce	wypatrzyli	~~klatka po klatce~~ pomyłki
do znudzenia	przez moment	spojrzenie	obiektyw reprezentują

Poszukiwacze filmowych dziur

Są miłośnikami kina, ale filmy oglądają nie po to, by podziwiać grę aktorów. Studiują je .....*klatka po klatce*.....⁰ i odnotowują wszystkie niedociągnięcia, jakie przytrafiły się na planie. Swoje odkrycia .....¹ w serwisach z rejestrami filmowych wpadek. Nic nie ujdzie ich uwadze: odbijający się .....² kamerzysta lub adidasz członka ekipy filmowej. Wyłapią powielane .....³ stereotypy. Wytkną historyczne nieścisłości. Społeczność skupiona wokół serwisu prowadzi .....⁴ na forum internetowym. Są też strony poświęcone konkretnym filmom. Podobne .....⁵ kompletują członkowie polskiego Klubu Miłośników Filmów. Opisanych przez nich wpadek jest kilkaset, a wypatrzenie niektórych wymagało wyjątkowo .....⁶. W ich kolekcji dominują filmy zagraniczne. Polską kinematografię .....⁷ np. sceny z „Rejsu”: wywołany na środek poeta stoi obok głównego bohatera i mówi coś półgłosem, a na kolejnym ujęciu poeta siedzi już wśród bijącej brawo widowni. Przy niektórych tytułach lista wpadek jest całkiem spora. W „Matriksie” polscy internauci .....⁸, że gdy Neo i Morfeusz idą do Wyroczni, w kłamce odbija się .....⁹ kamery, w „Titanicu” zaś, że kamerę i operatora widać .....¹⁰ w szklanych drzwiach prowadzących do pokładowej jadalni. I tak dalej, według tytułów, wpadka po wpadce.

XXXVI. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

0 ***Antoni Rząsa. Żył sześćdziesiąt lat, pierwsze trzydzieści – we wsi Futoma na Rzeszowszczyźnie, drugie trzydzieści – w Zakopanem. Ukończył szkołę Kenara.***

_____ wyrzeźbił Chrystusa z kogutkiem na ramieniu. Podarował go kościołowi w Nowej Hucie. Proboszcz przysłał mu trochę cementu i cegły. Kamienie-okrągłaki zwoził z potoku w Białce

_____ Kenar nie był z niego zadowolony i co jakiś czas zapraszał go, częstował mocną herbatą i mówił, że w sztuce trzeba znaleźć własną drogę. Rząsa zgadzał się, po czym wracał do swoich rzeźb, raczej banalnych,

_____ udzielał im porad prawnych, a oni opowiadali mu swoje życie. Zbudował salę, ustawił część rzeźb i umarł. Po nim, tego samego roku,

_____ jego żona poprosiła Rząsę o rzeźbę na grób. Wykończył jeden ze szkiców i tego dnia stał się artystą genialnym. Do końca życia rzeźbił na różne sposoby jedno: cierpienie. Jedną z rzeźb Antoniego Rząsy

_____ a Kenar znów musiał go zapraszać na herbatę. W pięćdziesiątym dziewiątym Kenar zaczął umierać. Rząsa siedział przy nim, patrzył, wracał do domu i robił w drewnie szkice. Kiedy Kenar umarł,

_____ znów dźwigał kamień i wracał po stołeczek. Naczelnik Zakopanego wpisał budowę galerii do programu obchodów święta narodowego i przysłał do pomocy więźniów. Rząsa pił z nimi wódkę,

_____ i nie miał siły. Nosił przy sobie mały drewniany stołeczek. Dźwigał kamień, po paru metrach go kładł, wracał po stołeczek, siadał na chwilę,

_____ stoi w Muzeum Watykańskim. Raz w życiu sam Rząsa pojechał do Włoch. Po powrocie powiedział: ON już wyraził wszystko, to po co ja? – i przez osiem miesięcy robił tylko ławy i stołki. (ON to Michał Anioł). Po ośmiu miesiącach

_____ umarła jego żona. Rzeźby stoją teraz w sali i dwóch małych, ciemnych pomieszczeniach przeznaczonych na spiżarnię i kuchnię.

_____ i zaczął budować dom. Nie sprzedawał rzeźb, więc nie stać go było na pracowników. Budował sam, ale chorował na płuca

0										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

XXXVII. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

_____ W mitologii Aborygenów delfiny są wysłannikami z gwiazdozbioru Syriusza, którzy przybyli na ziemię, żeby uczyć ludzi spontaniczności i radości życia.

_____ Zajęcia z delfinami cieszą się coraz większą popularnością – nie tylko ze względu na ich zabawowy charakter, ale przede wszystkim – na wielką skuteczność.

_____ Okazuje się jednak, że coraz częściej u boku człowieka stają, a raczej pływają, inne równie inteligentne ssaki.

_____ Delfiny, które jako nieliczne ze zwierząt są zdolne do rozumienia i wczuwania się w emocje innych stworzeń, również ludzi, doskonale radzą sobie z nieśmiały, czasem przestraszonymi dziećmi.

___ 0 ___ Jeśli zapytać kogoś o zwierzęta pomagające ludziom w ich codziennych obowiązkach, z pewnością usłyszelibyśmy opowieści o psach ratownikach, psach pasterskich czy psach przewodnikach.

_____ Mowa o delfinach, których umiejętności są wykorzystywane przez oceanologów, psychiatrów czy fizykoterapeutów.

_____ Wydaje się, że tę umiejętność postanowili wykorzystać fizjo- i psychoterapeuci zajmujący się rehabilitacją niepełnosprawnych dzieci.

_____ Dzięki przyczepianym do płetw delfinów kamerom i sonarom badacze mogą badać niedostępne ekosystemy czy geologiczne ukształtowanie dna oceanów.

_____ Delfiny znakomicie sprawdzają się w powierzonych im zadaniach, przede wszystkim dlatego, że traktują je jako zabawę, a nie jako obowiązki.

_____ W inny sposób inteligencję delfinów wykorzystują badacze oceanów i biologzy morscy.

_____ Gdy celem rehabilitacji jest poprawienie sprawności fizycznej pacjenta, obecność delfinów uprzyjemnia długie godziny ćwiczeń.

				0						
--	--	--	--	----------	--	--	--	--	--	--

XXXVIII. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____ / 12 p. (12 x 1 p.)

0 Lupę można uważać za „prototyp”

_____ są dzieła słynnych malarzy włoskich z XIV wieku. Ich modele mają

_____ i lewą ręką włożył na nos okulary”.

_____ do tej pory. Co do okularów, Władysław Kopaliński w „Opowieściach o rzeczach powszednich” pisze,

_____ wynalazca okularów. Zmarł w 1317”. Dowodem na istnienie już wtedy okularów

_____ że okulary pojawiły się naprzód we Włoszech. Ponoć w pewnym kościele

_____ groził nawet oskarżeniem o czarnoksiężstwo. W „Panu Tadeuszu” czytamy o Maćku Dobrzyńskim: „ ocenił przeciwnika zręczność Maciek stary

_____ bohater używał tajemniczego prototypu okularów. Taki wynalazek

_____ florenckim znajduje się nawet płyta grobowa z napisem: „Tu spoczywa Salvino degli Armatis,

_____ na nosie szkiełka w oprawkach. W literaturze też nie brakuje opisów „okularników”. W „Imieniu róży” Umberto Eco główny

_____ okularów. Ponoć stosowano lupy już w starożytności (np. w „Quo vadis?” Henryk Sienkiewicz

_____ używał krótkowzroczny Neron). Archeolodzy nie znaleźli go jednak

_____ pisze o wypolerowanym szmaragdzie, którego

0													
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

XXXIX. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____ / 12 p. (12 x 1 p.)

___ **0** ___ *Na początku było „sudarium”.*

_____ zwykły lud, no chyba że widzowie amfiteatrów, którym niekiedy – zwłaszcza

_____ młodych. W czasach Odrodzenia chusteczki wróciły do łask, nosiły je eleganckie damy ciągle

_____ Owo „sudarium” pojawiło się jako część garderoby już w II w. p.n.e. i służyło

_____ przed zimnem czy infekcją (ówczasie „zarazą”). Były chusteczki małe

_____ za cesarza Aureliana rozdawano chusteczki, by witali dygnitarzy. Po upadku Cesarstwa Rzymskiego słuch

_____ ostatnie stały się luksusowym towarem. Były ozdobne, zrobione z drogich tkanin. Nie używał ich

_____ i duże („oraria”), czyli chusteczki tylko do ust. Te

_____ do wycierania potu lub osłaniania ust

_____ o chusteczkach zaginął. Pojawiły się dopiero w XV wieku, o czym świadczą spisy wyprawek panien

_____ można poświęcić dekret? A jednak Ludwik XIV w 1685 roku nakazał, by

_____ przy sobie jako element ozdobny. Kto by pomyślał, że takiej chusteczce

_____ miały zawsze kształt kwadratu.

0											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

XL. Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

_____ / 7 p. (7 x 1 p.)

- A. Pierwsze trzynastowieczne Sukiennice były po prostu podwójnym rzędem kramów wzniesionych z kamienia, tworzących uliczkę, zamkniętą kratami od północy i południa. W połowie XIV wieku nowy, murowany budynek Sukiennic ufundował Kazimierz Wielki. Fragmenty tej gotyckiej budowli możemy dostrzec w istniejącym dziś na Rynku gmachu.
- B. Najważniejszymi pracami w trakcie odbudowy kierował mistrz Pankracy. Architekt z Padwy, Giovanni il Mosca (nazywany w Rzeczypospolitej Padovano) jest autorem arkadowej loggi, jak również fasad krótszych boków Sukiennic, nawiązujących do dziedzina zamku na Wawelu.
- C. *Sukiennice są jednym z najbardziej charakterystycznych i najlepiej rozpoznawalnych miejsc na zabytkowej mapie Krakowa. Obecnie ten pierwszy supermarket naszego miasta tylko w niewielkim stopniu przypomina sukiennice sprzed dwustu czy trzystu lat, a całkowicie różni się od pierwotnych kramów pochodzących z czasów lokacji miasta.***
- D. Gotyckie Sukiennice uległy zniszczeniu podczas pożaru w 1555 roku. W latach 1556 – 1559 odnowiono je zgodnie z panującym stylem w architekturze – efektem współpracy kilku znanych twórców był piękny renesansowy budynek.
- E. Kolejne istotne wydarzenie przyniósł rok 1601, kiedy z inicjatywy rajcy miejskiego Joachima Ciepiewskiego wybito przejście w połowie długości hali targowej, znacznie usprawniając komunikację między zachodnią i wschodnią częścią Rynku.
- F. Tak więc pożar z połowy XVI stulecia „przyczynił się” do powstania wybitnego dzieła epoki renesansu. Rozszerzeniu uległa wtedy również funkcja Sukiennic – na pierwszym piętrze, gdzie obecnie mieści się galeria Muzeum Narodowego, umieszczono smatruz – miejsce sprzedaży różnego rodzaju drobiazgów.
- G. Ich historia rozpoczyna się bowiem za czasów panowania księcia Bolesława Wstydlivego, który zobowiązał się wybudować kramy sukienne wymienione w przywileju lokacyjnym Krakowa.
- H. W drugiej połowie XIX stulecia stało się jasne, że obrosłe mnóstwem przybudówek Sukiennice wymagają pilnego remontu. Konkurs na modernizację wygrał Tomasz Pyrliński, który przy poparciu i pomocy Jana Matejki dokonał największych zmian od czasów renesansowej odbudowy.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
C							

KLUCZ DO ZADAŃ

I.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
a	b	b	c	b	b	c	a	a	c	c

II.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
c	b	b	b	c	c

III.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
c	c	a	b	a	c	b	a	c	c	a

IV.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
a	c	b	b	a	b	c	b	b	a	c

V.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
b	c	a	a	a	c	b	c	b	c	b

VI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
a	b	a	b	c	c	c	c	a	b	a

VII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
c	b	a	a	a	b	b	c	b	b	c

VIII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
a	c	b	c	a	a	b	b	b	a	A

IX.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Fragment dodatkowy
K	E	H	I	L	G	B	J	D	A	C	F

X.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
K	E	A	J	C	B	D	F	G	H	I

XI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C	F	E	I	G	D	H	J	A	K	B

XII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Fragmenty dodatkowe	
C	H	J	A	I	B	D	K	E	F, G	

XIII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Fragment dodatkowy
D	F	B	H	E	L	G	K	A	C	I	J

XIV.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A	J	D	G	B	E	K	C	F	I	H

XV.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A	D	I	B	F	J	C	K	G	E	H

XVI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D	G	A	I	K	H	B	F	C	J	E

XVII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
C	H	D	G	I	A	E	K	B	F	J

XVIII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A	E	D	B	F	K	C	G	I	H	J

XIX.

1			2			3			4		
B, C			B, D, E			A, G			B, D, F		

XX.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Fragment dodatkowy	
D	H	E	B	A	C	F	G	

XXI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
E	D	C	H	F	B	A	I	G

XXII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
P	BI	P	P	F	BI	P	F	BI	BI	P

XXIII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
F	P	F	F	F	P	F	BI	F	F	P

XXIV.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
F	P	F	F	P	BI	P	P	F	P	BI

XXV.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
P	F	F	BI	F	F	P	F	P	BI	F

XXVI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
P	F	BI	P	P	BI	BI	BI	F

XXVII

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
b	c	b	a	b	c	b	a	c	a	c	b	a	c	b	a	c	a	c	c	C

XXVIII.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
a	c	b	d	a	b	c	a	c	d	D

XXIX.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
c	d	c	b	b	a	a	b	d	c	B

XXX.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
c	d	c	c	b	d	a	b	c	b	D

XXXI.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
b	b	a	d	d	c	b	a	d	a	B

XXXII.

0.	zależy		
1.	kompletu	6.	stara się
2.	ograniczeń	7.	Rozwoju
3.	korzysta się	8.	Pozycji
4.	dysponować	9.	Adresowe
5.	sprzyja	10.	Pamiętnikarskie

XXXIII.

0.	huśtawka		
1.	organizm	6.	światła
2.	metoda	7.	Zachowanie
3.	spacer	8.	Kaprysy
4.	stres	9.	Samopoczucie
5.	słuchanie	10.	Zadania

zbędne: pieniędzy, strach, wykonanie

XXXIV.

0.	lat		
1.	charakteru	6.	Świętego
2.	czasem	7.	Autoportretami
3.	cuda	8.	Dzisiaj
4.	pierwszego	9.	Prezenty
5.	artysty	10.	Dzieci

zbędne: malarzem, obrazu, życia

XXXV.

0.	klatka po klatce		
1.	zamieszczają	6.	bystrego oka
2.	w gładkiej klamce	7.	Reprezentują
3.	do znudzenia	8.	Wypatrzyli
4.	ożywione dyskusje	9.	Obiektyw
5.	pomyłki	10.	przez moment

zbędne: ekranu, spojrzenie, dobrego słuchu

XXXVI.

0	5	1	9	3	2	8	7	4	10	6
----------	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---

XXXVII.

3	5	1	6	0	2	4	10	9	8	7
---	---	---	---	----------	---	---	----	---	---	---

XXXVIII.

0	8	12	4	7	5	11	10	6	9	1	3	2
----------	---	----	---	---	---	----	----	---	---	---	---	---

XXXIX.

0	6	9	1	3	7	5	4	2	8	11	10	12
----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

XL.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
C	G	A	D	F	B	E	H